

**Қ.ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ ӨңІРЛІК
УНИВЕРСИТЕТІ
КӘСІБИ-ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ**



«БЕКТЕМІН»
«Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе
өңірлік университеті» КеАҚ
Шығармашылық факультетінің Ректор
Б.Н. Карабасова
2026 ж.

В092 - «Тынығу» білім беру бағдарламасының тобы
бойынша шығармашылық емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

Ақтөбе, 2026 ж.

6В11102– «Мәдени-тынығу жұмысы» білім беру бағдарламасының тобы бойынша шығармашылық емтихан бағдарламасы «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдау ережелісі» сәйкес құрастырылған.

Құрастырушылар:

1. Абдисадькова А.Б. - аға оқытушы.
2. Айнакулов К.Б. - оқытушы

Кәсіби-шығармашылық факультетінің Кеңесінде бекітілді

Хаттама № 9, «23» 05 2016 ж.

Факультеттің әдістемелік кеңес төрағасы _____
Аймағанбетова А.Б.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Үлгі қағидаларына сәйкес оқуға қабылдау білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары жоғары білім (білім және ғылым министрінің Қазақстан Республикасының 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 2018 жылғы 31 қаңтардағы № 342 Бұйрығы) шығармашылық емтихандардың нәтижелері.

Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкер таңдаған мамандыққа шығармашылық даралығы мен қабілеттерін анықтау, музыка деңгейін тексеру.

Ерекше білім беруді қажет ететін инклюзивтік ерекшеліктері бар талапкерге арналған шығармашылық емтихан талаптары қарастырылды. Негізгі мақсаты болашақ өмір сүру сапасын жақсарту мен қатар, әлеуметтік ортаға бейімдеу, қоршаған ортамен қарым-қатынасын дамыту және өз бетінше білім алуына жан-жақты жағдай жасау.

1. Шығармашылық емтихан

Шығармашылық емтихан екі қабылдау емтиханынан тұрады:

1. Орындаушылық өнер.
2. Музыкалық және актерлық қабілеттері.

1. шығармашылық емтихан «Орындаушылық өнер».

Емтиханның мақсаты: талапкерлердің орындаушылық деңгейін анықтау.

- Бұл шығармашылық емтиханда талапкер өз қалауы бойынша көркем сөз оқу, ескеті немесе спектакльден үзінді, сахналық қойылым немесе шығармашылық қиялдағы этюд орындап көрсетіп актерлық орындаушылық шеберлігін көрсетеді.

- Немесе талапкер өз бетінше дайындалған скі музыкалық туындыларды орындайды.

- Арнайы музыкалық білімі жоқ талапкерлер, кез келген нұсқада екі ән (аспаптық сүйемелдеусіз немесе сүйемелдеумен) немесе екі күй орындауы керек.

- Арнайы музыкалық білімі бар талапкерлер (Бағалар музыка мектебі, орта арнайы оқу орыны (колледж)) бір вокалдық шығарманы (ән, романс), сондай-ақ музыкалық аспапта бір туынды орындауы тиіс.

2. Шығармашылық емтихан

2.1 «Музыкалық және актерлық қабілеттері»

1. Музыкалық ырғақты сезіну, есту және есте сақтау қабілеттерін анықтау:

- Тексеруші әр түрлі ырғақтық үйінділер орындап, талапкер оларды тыңдап, өзгеріссіз қайталауы керек. Тексеруші шағын әуен ойнап, талапкер сол әуенді бұжықтай дауыспен қайталап орындауы керек.

- талапкер интервалдар мен үйлесімді аккордтарды көрмес үшін, фортепиано аспабына арқасымен бұрылып, қанша дыбыс орындалғанын анықтау керек: бір, екі немесе үш дыбыс.

2. Актерлық қабілетін анықтау:

- Талапкерге тексеруші тарапынан жануарлардың дыбысын сағу, кино немесе мультфильм персонажының ролін немесе бір ситуацияларды актерлық шеберлікпен көрсетіп беру тапсырылады.

Оқуға қабылдау емтиханы тандалған оқу бағдарламасына талапкерлердің қабілеттілігі мен кәсіптік дайындық деңгейін көрсетеді.

2.2 Ерекше білім беруді қажет ететін инклюзивтік ерекшеліктері бар талапкерге арналған шығармашылық емтихан талабы

Қабылдау комиссия мүшелері талапкердің физиологиялық ерекшелігін ескере отырып:

1) есту қабілеті тексеру. Музыкалық қарапайым әуенді есте сақтау;

2) музыкалық ырғақтарды сезіну және оны қайталап орындау;

3) вокалдық және аспаптық орындаушылық қабілеттерін көрсету т.б. (талапкердің таңдауы бойынша);

4) дикциясын тексеру. Дыбысты таза дыбыстауына көңіл бөлу;

Шығармашылық емтихан өткізу тәртібі

Шығармашылық дайындықты талап ететін мамандықтарға түсуші тұлғалар университеттің қабылдау комиссиясы өткізетін шығармашылық емтихандарды тапсырады.

Шығармашылық емтихан тапсыру үшін түсушілердің өтініштерін қабылдау 22 маусымнан 04 шілдеге дейін мына мекен-жай бойынша жүзеге асырылады:

Ақтебе қаласы, А.Молдагулова көшесі 34

Шығармашылық емтихан 2026 жылдың 07-11 шілде аралығында өтеді.

- Ақыл бөлімге түсу үшін талапкерлердің өтініштерін қабылдау 03 тамыздан 07 тамызға дейін жүргізіледі.

- Ақыл бөлімге шығармашылық емтихан 2026 жылдың 10-14 тамыз аралығында өткізіледі.

3. Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі құжаттары бар талапкерлерге арналған талаптар

Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар, шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар екі шығармашылық емтихан тапсырады.

Жоғары білім берудің қысқартылған мерзімін қарастыратын, кадрларды даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім берудің бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар бір шығармашылық емтихан тапсырады.

Шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға түсушілер

Шығармашылық емтихандарды тапсыру үшін университеттің қабылдау комиссиясына келесі құжаттарды тапсырады.

- 1) жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжат (түпнұсқа);
- 2) өлшемі 3 * 4 сантиметр 2 фотосурет;
- 3) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;
- 4) ҰБТ сертификаты (бар болса)

Шығармашылық емтихандар бейне және (немесе) аудио жазбамен қабылданған аудиторияларда өткізіледі.

Аудиторияға кірушілерге шығармашылық емтихандарды өткізуге рұқсат беру рұқсаттама мен жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

Шығармашылық емтихан басталғанға дейін оқуға түсушілерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды ресімдеуге қойылатын тәртіп түсіндіріледі, сондай-ақ емтихандардың басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі көрсетіледі.

Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындысы бағалар ведомосімен, комиссия хаттамасымен еркін түрде ресімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына комиссияның төрағасы және қатысып отырған барлық мүшелері қол қояды. Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау комиссиясы емтихан өтетін күні жариялайды.

Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау комиссиясы емтихан өтетін күні жариялайды.

Шығармашылық емтихандарды тапсыру кезінде ерекше білім беруді қажет ететін талапкерлер үшін (есту, көру, сөйлеу қабілеті бұзылған) жеңілдіктер көзделген:

- талапкердің оқытушының бақылауымен еркін жүріп-тұруына мүмкіндік жасау (өз жұмысын тұрып бақылау, берілген сөз сөйлеуге көзқарас, ұстау, дәретханаға жиі бару) орын ауыстыруға жәрдемдесу;

- ережені бекітуге көмек көрсету коллардағы дене қалпын бекіту, тұтқалар, медициналық қызметкерлерді шақыру; шұғыл медициналық көмек көрсету.

Қазіргі уақытта инклюзивті білім беру, олардың ерекшеліктеріне қарамастан, аудиториялық және жеке сабақтарға қатыса алатын және олардың қабілеттерін дамыта алатын жағдайлар жасау.

Арнайы және шығармашылық қызметке қойылатын негізгі талаптар

- орындالاتын шығарманы дәл интонациялау;
- музыкалық аспаптарды шебер меңгеру;
- шығарманы орындау кезінде эмоциялық мәнерлілік;
- орындالاتын шығармаларды түсіндірудің нақтылығы;
- айқын дикция және сөйлеу мәнерінің нақтылығы;
- актерлық қабілетінің болуы;
- музыкалық есту, ырақты сезіну, есте сақтау қабілеттерінің болуы;
- сахналық мәдениет.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫҢ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Жалпы білім туралы құжаттары бар түсушілерге арналған шығармашылық емтиханлар орта (орта жалпы) немесе техникалық және кәсіптік, 50 баллдық жүйе бойынша бағаланады.

«Орындаушылық өнер» емтиханы бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Орындаушылық шеберлігі, актерлық, сенімділік, музыкалық, шығармаларды мәнерлеп орындау.	45-50 балл
2	Орындағанын шығарманың мәнін жатқа білу, нюанстар, штрихтар, динамикалық реңктер, жұмысты қарқынды, барлығын орындау.	35-40 балл
3	Балла - шығарма мәнін нашар білу және кемқұрайлы орындау.	25-30 балл
4	Балл және одан төмен - шығарма мәнін білмеу және музыкалық қабілеттерінің болмауы.	0-20 балл
Барлығы		50 балл

«Музыкалық және актерлық қабілеттері» емтиханы бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Талапкер ырғақты сурет дыбыстарды таза интонациялайды; бірінші ойнауды бастап ойнаған дыбыстарды мінсіз есте сақтайды және музыкалық дыбыстарды орындайды. Актерлық шеберліктен берілген тапсырмаларды орындау барысында дикциясы айқын, сахна мәдениеті жоғары.	45-50 балл
2	Аспап ойнау кезінде шағын дәлсіздіктер рұқсат етіледі, қайталанғаннан кейін қайталанатын ритмикалық суретті интонациялауда жекелеген дәлсіздіктер рұқсат етіледі музыкалық фрагменттерді (попелкаларды) қайта ойнау; берілген ситуацияларды сахнашу барысында дикцияда айқындық жоқ, сахналық мәдениет сақталмау.	35-40 балл
3	Ойнату кезінде елеулі дәлсіздіктерге жол берілсе, ритмикалық суретті бірнеше рет қайталау қажет етсе, музыкалық фрагменті (попелки), есте сақтау проблемалары болып, бірнеше рет ойнауды талап етсе оны ойнату үшін: "шамамен" дәл интонацияламау, ойналған дыбыстар дұрыс саны қателермен анықталады. Актерлық шеберлікті көрсету барысында дикцияның нашарлығы, персонажды суреттеуде дәлдіктің жоқтығы.	25-30 балл
4	Есте сақтауы нашар, ырғақтық дәлдігі жоқ, интонацияның жоқтығы, бірнеше рет орындағаннан кейін де дыбыстардың санын анықтай алмауы. Дикциясы жоқ, актерлық шеберлігі нашар, сахналық мәдениеті жоқ	0-20 балл
Барлығы		50 балл

Ерекше білім беруді қажет ететін инклюзивтік ерекшеліктері бар талашкерлер үшін
«Орындаушылық өнер» емтиханының бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Музыкалық аспапта ойнаудың орындаушылық шеберлігі; техникалық және орындаушылық дағдылардың жоғары деңгейіне ие; аспаптық шығарманы орындауда көркемдік ойды түсінуді көрсетеді, әртістік, сенімділік, музыкалық шығармаларды мәнгерлен орындау. Есту, көру, сөйлеу қабілеті бұзылған талашкерлер үшін) жеңілдіктер көзделген. талашкердің оқытушының бақылауымен еркін жүріп-тұруына мүмкіндік жасау.	45-50 балл
2	Партитурадағы мәтінді білу, шығармалар жатқа орындалады, нюанстар, ритмдер, динамикалық таңбалар, жұмыстың қарқынды орындауы. Жексе техникалық қателіктер және интонация тазалығындағы шамалы қателіктері ескеріледі.	35-40 балл
3	Инклюзивті ерекше мүмкіндігіне орай бағаланалы Қазіргі уақытта музыкадағы инклюзивті білім беру, олардың ерекшеліктеріне қарамастан, музыкалық қабілеттерін дамыта алатын жағдайлар жасау.	25-30 балл
4	Шығарма мәтінін білмеу және музыкалық қабілеттерінің болмауы.	0-20 балл
Барлығы		50 балл

НЕГІЗГІ ӘДЕБИЕТТЕР

1. Ысқаков Б., Жайымов А., С. Бүркітов, Домбыра үйрену мектебі – Алматы: Өнер, 1993ж.
2. Оразалиева М.А. Музыка крестоматиясы: 5-7 жасары балаларға арналған / М. А. Оразалиева - Алматы : Аруна Ltd, 2013.
3. Даналық әліпшесі: Бесік жыры : 3-бөлім. Оқу-тәрбие кешені / Жобаның авторы: Н.Құдайбергеновты; Құраст.: Б.Игенбаева. - Астана : КАМ-Медиапринт, 2014.
4. Даналық әліпшесі: Домбыра күйі : 2-бөлім. Оқу-тәрбие кешені / Жоба авторы: Н.Құдайбергеновты; Құраст.: Б.Игенбаева. - Астана : КАМ-Медиапринт, 2014. -
5. Музыка : Жалпы білім беретін ІІ жылдық мектептің 2-сыныбына арн. оқулық / Ә.Рахметова, Г.М.Баймұхаметова, Г.Т.Досмағамбетова және т. б. - Алматы: Алматы кітап баспасы, 2015.
6. Живов В.Л. Хоровое исполнительство. Теория методика практика. Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М; 2003.
7. Аитова Б.З. Әйелдер хорының репертуары Оқу құралы. – Алматы, 2015.
8. Әбдікәрімов Ә. Музыка теориясының негіздері. – Алматы, 2012. -
9. Дүкөмбай Н.С., Әміренов Ә.Д. Музыкалық білім беру теориясы. Жоғары педагогикалық оқу орындарының студенттерінің оқулығы. –Алматы, 2019.
10. Аитова Б.З. Дирижердың педагогикалық репертуары. – Алматы, 2013.

ҚОСЫМША ӘДЕБИЕТТЕР

1. А.Райымбергенов Күй қайнары А., Өнер 1990.
2. А.Жұбанов Ғасырлар пернесі Алматы, 2002.
3. А.Сейдімбек Күй шежіре А., Өнер, 1992.
4. А.Жұбанов Құрманғазы А., Өнер 2005.
5. У.Бекенов Күй табиғаты . А., Өнер 1983

6. У. Бекенов Күй керуені А., 2002.
7. А. Райымбергенов Ақжелен А., 1984.
8. К. Сахарбайқызы Домбыраға арналған хрестоматия. Алматы. Мектеп, 2002.
9. 9. Дүйсенов О. Қазақстан халық күйлері / О. Дүйсенов. Өнер, 1986.
10. Литова Б.З. Хор және дирижерлау пәніне арналған оқу құралы. Бірінші бөлім. –Алматы, 2005.
11. Литова Б.З. Хор және дирижерлау пәніне арналған оқу құралы. Екінші бөлім. –Алматы, 2005.
12. Кузембаева С.А. Казахские оперы : справочное издание / С. А. Кузембаева, Г. Ж. Мусагулова, З. М. Касимова. - Алматы : Өнер, 2010. - 248 с. Экземплярлары: всего:1 - ЧЗ№1(1).
13. Музыкальное искусство и педагогика музыкального образования: проблемы и перспективы развития : сборник научных статей / ред. А. Мұхамедиұлы. - [б. м.] : Каз. нац. академия им. Т. Жургенова, 2010. - 202 с. Экземплярлары: всего:1 - СБО(1).

ИНТЕРНЕТ РЕСУРСТАР

1. <https://ru.wikipedia.org/wiki>
2. <https://music.yandex.kz>
3. <http://go.mail.ru/redirect>
4. <https://ru.wikipedia.org/wiki>
5. <https://www.roland.com/ru/>
6. <https://adyrna.kz/ru>
7. <http://afishaday.kz/>
8. <http://kobyzbook.kz/>

**Қ.ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік
УНИВЕРСИТЕТІ**
КӘСІБИ-ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ



«БЕКІТЕМІН»

«Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе
өңірлік университеті» КеАҚ

Басқарма төрағасы-Ректор

Д. Ұ. Карабасова

2026 ж.

В005 «Дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау» білім
бағдарламасының тобы бойынша шығармашылық емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

Ақтөбе, 2026 жыл

В005 «Дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау», 6В01404 – «Дене шынықтыру және спорт» білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан бағдарламасы, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті Жоғары және жоғары орнынан кейін білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдаудың ережесіне және Қазақстан Республикасы халқының дене шынықтыру дайындығының президенттік тестілерін өткізу қағидалары: 12.06.2025ж. №89 негізінде құрылды.

Құрастырушылар:

Н.Д. Қайназаров - п.ғ.м., оқытушы
А.Ш. Жиёмбаев - п.ғ.м., аға оқытушы
А.Б. Габдуллин PhD доктор, доцент.

Шығармашылық емтихан бағдарламасы Кәсіби-шығармашылық факультетінің әдістемелік кеңесімен талқыланды.

Хаттама № 3 « 28 » 05 2026 ж.

Әдістемелік кеңес төрағасы  А. Б. Аймағамбетова

НОРМАТИВТІК БАЗА

Жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгі ережесі.

1. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығы.
2. "Дене шынықтыру және спорт туралы" 2014 жылғы 3 шілдедегі № 228 - V ҚРЗ

ТҮСІНІК ХАТ

Шығармашылық емтиханның мақсаты мен міндеттері.

Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкерлердің физикалық дағдыларының болуын және мамандықты меңгерудің жеке алғышарттарын тексеру болып табылады.

Міндеттер:

- спорт түрлері (футбол, волейбол, баскетбол) бойынша техникалық дайындық деңгейін анықтау;
- талапкерлердің физикалық қасиеттерін даму деңгейін анықтау.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

Шығармашылық дайындықты талап ететін мамандықтарға түсуші тұлғалар университеттің қабылдау комиссиясы өткізетін шығармашылық емтихандарды талсырады, емтихан екі нормативтен тұрады: Жалпы дене даярлығының нормативтері және мамандану бойынша нормативтері.

- Шығармашылық емтиханлы тапсыру үшін, талапкерлердің өтініштерін қабылдау 22 маусымнан 04 шілдеге дейін жүргізіледі. (Мемлекеттік білім грант конкурсына қатысу үшін)
- Шығармашылық емтихан 2026 жылдың 07-11 шілде аралығында өткізіледі.
- Ақылы бөлімге түсу үшін талапкерлердің өтініштерін қабылдау 03 тамыздан 07 тамызға дейін жүргізіледі.
- Ақылы бөлімге шығармашылық емтихан 2026 жылдың 10 - 14 тамыз аралығында өткізіледі.
- 07-11 шілде аралығында шығармашылық емтихан тапсыра алмаған талапкерлер, ақылы бөлімге шығармашылық емтиханға қатыса алмайды.

• Құжат қабылдау мына мекен-жай бойынша жүзеге асырылады:
Ө. Молдағұлова даңғылы, 34.

• Шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім беру бағдарламаларының тобына түсетін, жалпы орта білім туралы құжаттары бар тұлғалар екі шығармашылық емтихан тапсырады.

• Жоғары білім берудің қысқартылған мерзімін көздейтін кадрларды даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім берудің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар бір шығармашылық емтихан тапсырады «Мамандану бойынша нормативтер».

• Қазақстан Республикасының спорт шебері және халықаралық дәрежедегі спорт шебері дәрежесі бар талапкерлер шығармашылық емтиханның ең жоғарғы баллаға (100) ие болады.

• Жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша оқуға түсушілерге арналған шығармашылық емтихан:

- 4 жыл оқу мерзіміне, әр сынақтан – 16,16,18 балдық жүйе бойынша бағаланады (100 балл) (мамандану бойынша нормативтер және жалпы дене даярлығы бойынша нормативтер).

• Техникалық және кәсіптік білімі бар және кәсіптік жоғары білімі бар жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша оқуға түсушілерге арналған шығармашылық емтихан:

- 3 жыл оқу мерзіміне, әр сынақтан 5 балдық жүйе бойынша 20 баллмен бағаланады (Мамандану бойынша нормативтер)

• жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжат (түпнұсқа);

өлшемі 3 x 4 сантиметр 2 фотосурет;

жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

ҰБТ сертификатты (бар болса);

• Шығармашылық емтиханға түсушіні жіберу рұқсаттаманы және жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

• Шығармашылық емтихандар басталғанға дейін түсушілерге емтихан өткізу тәртібі түсіндіріледі, сондай-ақ емтихандардың басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі көрсетіледі.

• Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындысы бағалар ведомосімен, комиссия хаттамасымен еркін нысанда ресімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Хаттама комиссия төрағасы қол қояды және барлық қатысқан Комиссия мүшелері.

• Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау комиссиясы

1. Жалпы дене даярлығының нормативтері аяқталғаннан кейін жариялайды.

2. Мамандану бойынша нормативтері аяқталғаннан кейін жариялайды.

6В01404 "Дене шынықтыру және спорт" білім беру бағдарламасы (оқу мерзімі 4-жыл)

1. ЖАЛПЫ ДЕНЕ ДАЯРЛЫҒЫ БОЙЫНША НОРМАТИВТЕР

Талапкер жалпы дене дайындығы бойынша үш нормативті тапсырады. (1-ші норматив-16 балл, 2-ші норматив-16 балл, 3-ші норматив 18-балл). Емтихан бойынша ең көбі 50 ұпай алуға болады.

Бақылау нормативтері

Ерлер:

1. Жүгіру 100 метр
2. Жүгіру 1000 метр
3. Кермеге тартылу

Әйелдер:

1. Жүгіру 100 метр
2. Жүгіру 1000 метр
3. Шалқалап жатып денені көтеру(пресс)

Нәтижелерді бағалау кестесі

Үлгі	Үлділер																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Сынақ атауы																		
1. Жүгіру 100 метр (сек)	15,00	14,70	14,40	14,10	13,80	13,50	13,20	12,90	12,60	12,30	12,00	11,70	11,40	11,10	10,80	10,50	10,20	9,90
2. Жүгіру 1000 метр (мин. сек)	3,35	3,30	3,25	3,20	3,15	3,10	3,05	3,00	2,95	2,90	2,85	2,80	2,75	2,70	2,65	2,60	2,55	2,50
Ұпай	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
3. Кермеге тартылу (балл)	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Нәтижелерді бағалау кестесі

Қыздар

Ғұшық	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Сынақ нәтижесі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. Жүгіру 100 метр (сек)	16, 70	16, 60	16, 50	16, 40	16, 30	16, 20	16, 10	16, 0	15, 90	15, 80	15, 70	15, 60	15, 50	15, 40	15, 30	15, 20	15, 10	15, 0
2. Жүгіру 1000 метр (мин, сек)	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 4	4, 07	4, 05	4, 0	4, 0
3. Шақалап жатып денені көтеру (1 мин сапта)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
3	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42

Жалпы дене дайырлығы бойынша нормативтерінің орындалу ережесі

Жүгіру 100 метр,

Сынақ стадионның жүгіру алаңында өткізіледі.

Жүгіру 1000 метр,

Сынақ стадионның жүгіру алаңында өткізіледі.

Кермеге тартылу (ерлер), сынама кермені тік ұстау арқылы орындалады (аяқ жерге тимеу керек).

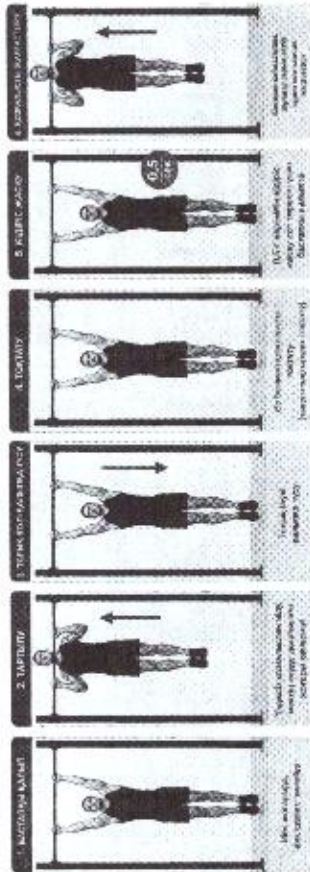
Тартылу некті керменің жақтауынан асыруымен орындалады. Кермеге 5 сек артық тартылып тұруға, тербеліп тартылуға рұқсағ етілмейді. Бүгілмей және басты артқа шығарып жасалған тартылулар техникалық жағынан дұрыс деп есептелмейді.

Кермеге тартылу

Сынақ басталма қалыптан, аяқпен ернеге тимей, жоғары тартылып орындалады.

Қатысушы тартылу үшін міндетті:

- бастына қалыптан үдеріс қозғалыстан нтү, аяқты белдеудің артқа динейбінен жоғары көтергені;
- төмен ілтип қалыпқа түсуі керексіздігінен;
- өз бастына қозғалысты тоқтату керексіздігінен;
- 0,5 с мерзімнен кідіріс жасау;
- Бастына қозғалыстың аяқпен ернеге қолымен жасауы.



Төрағалардың бұйрығымен: аяқпен ернеге тимей, төмен ілтип қалыпқа түспеу, аяқпен ернеге тимей, бастына қалыптан басталу керексіздігінен.

Шақалап жатып денені көтеру(пресс) (қыздар)

Шақалап жатып қолды айқастырып иыққа ұстау, аяқ тізеден 90 градустан бөтулі, екінші адам оның аяғынан ұстау арқылы жағтығу орындалады. «Баста» деген бұйрық берілісімен 1 минут ішінде неше рет денені көтергені есепке алынады.

ШАЛҚАЛАП ЖАТЫП ДЕНЕНІ КӨТЕРУ (ПРЕСС) (ҚЫЗДАР)

Шалқалап жатып қолды айдастырып, иікке ұстау, аяқ таспадан 90 градусқа бұғып, өкіші адам омық аяғынан ұстау арқылы жатығу орындайды.

«Бақта» деген бұйрық берілсімен 1 минут ішінде неше рет денені көтергені есепке алынады.



ЖАТЫҒУ СИПАТТАМАСЫ
1 минут ішінде неше рет денені көтергені есепке алынады.

ЕСКЕРТУЛЕР

- Қолды мына жақтарға қарай:
- Көзді ашық ұстау.
- Төменгі дөңес орындауға ықпал етпеу.
- Серкешпен аяғын мына жаққа ұстау.

ОРЫНДАЛУ ТЕХНИКАСЫ

1. ҚАЙТАЛАП ЖАТЫП
Шалқалап жатып, қолды айдастырып, иікке ұстау, аяқ таспадан 90 градусқа бұғып, өкіші адам омық аяғынан ұстау арқылы жатығу орындайды.

2. ДИНАМИКА
«Бақта» деген бұйрық берілсімен 1 минут ішінде неше рет денені көтергені есепке алынады.

3. БАҒДАРЛАМАСЫ
Денені біртіндеп көтергеннен кейін, аяқ таспадан 90 градусқа бұғып, өкіші адам омық аяғынан ұстау арқылы жатығу орындайды.

2. МАМАНДАНУ БОЙЫНША НОРМАТИВТЕР (оқу мерзімі 4 жыл)

Мамандану бойынша емтихан тапсыру үшін талапкер келесі спорт түрлерін таңдап алу керек: футбол, баскетбол, волейбол, «ФУТБОЛ»

мамандану бойынша шығармашылық емтиханның **БАҒДАРЛАМАСЫ**

Талапкер футбол ойынының техникасы бойынша үш нормативті тапсырады. (1-ші норматив-16 балл, 2-ші норматив-16 балл, 3-ші норматив 18-балл). «Футбол» бойынша емтиханның ең көбі 50 ұпай алуға болады.

1. Доппен жонғерлік ету
2. 7 метр қашықтықтан қақпаға соғу
3. Қайталап жүріп допты жүргізу.(челнок жүгірісі)

Бақылау нормативтері

1. Доппен жонғерлік ету – екі аяқпен кезектеп орындалады. (саны)
2. 7 метр қашықтықтан қақпаға соғу – қақпа 4 бөлікке бөлінеді. Бұйрық бойынша допты қақпаның әр бөлігіне тигізу керек.

Доп қақпаға ауамен кіру керек. 5 талпыныс беріледі. Тигізу саны есептеледі.

3. **Қайталап жүріп допты жүргізу.(челнок жүгірісі) Жаттығу** беттік сызықтан басталады, допты ортаңғы сызыққа дейін жүргізіп, мәре орнына кері қайту. Допты қарсы беттік сызыққа дейін жүргізіп, кейін кері қайту. Жаттығу уақытқа орындалады.(сынама с/к №3 өткізіледі)

Нәтижелерді бағалау кестесі

Ұпайы санық алғаны	Ұндар																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Доппен жонғерлік ету (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 метр қашықтықтан қақпаға соғу (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ұпайы	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	-	-
Қайталап жүріп допты жүргізу (саны)	20	20	21	21	22	22	23	23	24	24	25	25	26	26	27	28	29	30	30	30

Қыздар

Ұпайы санық алғаны	Ұндар																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Доппен жонғерлік ету (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 метр қашықтықтан қақпаға соғу (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ұпайы	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	-	-
Қайталап жүріп допты жүргізу (саны)	25	25	26	26	27	27	28	28	29	29	30	30	31	31	32	33	34	36	38	40

«БАСКЕТБОЛ»

мамандану бойынша шығармашылық емтиханның

БАҒДАРЛАМАСЫ

Талапкер баскетбол ойынының техникасы бойынша үш нормативті тапсырады. (1-ші норматив-16 балл, 2-ші норматив-16 балл, 3-ші норматив 18-балл). «Баскетбол» бойынша емтиханның ең көбі 50 ұпай алуға болады.

Бақылау нормативтері

1. Айып доп лақтыру
2. Допты нүктелерден лақтыру
3. Допты алып жүру

«Баскетбол» бойынша нормативтерді орындау ережелері

1. Айып допты лақтыру

Жаттығу сипаттамасы: айып допты лақтыру сызығынан допты лақтыру. 5 талпыныс беріледі (допты әріптес береді).

Орындау ережелері: сызықтан атпауға болмайды; орындау техникасы бағаланады. Тигізу саны есептеледі.

2. Допты нүктелерден лақтыру

Жаттығу сипаттамасы: алаңда 10 нүкте белгіленеді, әрбір нүктеден белгілі реттілікпен бір лақтырым орындалады:

- 1 нүкте – оң жақтан 2 м. қашықтықтан 30° бұрышпен
- 2 нүкте – оң жақтан 3 м. қашықтықтан 30° бұрышпен
- 3 нүкте – оң жақтан 3 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
- 4 нүкте – оң жақтан 4 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
- 5 нүкте – шығыршыққа қарсы 3 м. қашықтықтан 90° бұрышпен
- 6 нүкте – шығыршыққа қарсы 6,75 м. қашықтықтан 90° бұрышпен
- 7 нүкте – сол жақтан 3 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
- 8 нүкте – сол жақтан 4 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
- 9 нүкте – сол жақтан 2 м. қашықтықтан 30° бұрышпен
- 10 нүкте – сол жақтан 3 м. қашықтықтан 30° бұрышпен

Допты әріптес береді. Тигізу саны есептеледі.

3. Допты алып жүргізу.

Жаттығу сипаттамасы: сынақ беттік сызықтан басталады; ойыншы допты тік сызықпен жүргізеді, ретімен үш кедергіні айналып өтіп, допты волейбол алаңының беттік сызығына дейін жүргізеді және

кедергіні айналып өтіп, допты қарсы беттік сызыққа дейін ретімен үш кедергіні айналып жүргізеді. Жаттығу уақытқа орындалады.

Нәтижелерді бағалау кестесі

Ұлар

Ұпайы	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Сынақ алаңы																														
Айып доп лақтыру (тигізу саны)																														
Допты нүктелерден лақтыру (тигізу саны)																														
Ұпайы																														
Допты алып жүру (сез.)																														

Қыздар

Ұпайы	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Сынақ алаңы																														
Айып доп лақтыру (тигізу саны)																														
Допты нүктелерден лақтыру (тигізу саны)																														
Ұпайы																														
Допты алып жүру (сез.)																														

«ВОЛЕЙБОЛ»

мамандандыру бойынша шығармашылық емтиханның

БАҒДАРЛАМАСЫ

Волейбол ойынның техникасы бойынша талапкер үш нормативті тапсырады. Әр жаттығу ең жоғарысы 16,16,18 ұпаймен бағаланады. «Волейболдағы» ең жоғары жиналатын ұпайдың саны 50

Бақылау нормативтері

1. Жоғарыдан және төменнен алма кезек допты беру
2. Шабуыл соққысы (саны, арнайы тренажер арқылы)
3. Допты ойынға қосу

Нәтижелерді бағалау кестесі

Үлгілер	Ұлдар																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Жоғарыдан және төменнен алма кезек допты беру	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Шабуыл соққысы (саны, арнайы тренажер арқылы)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допты ойынға қосу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бірінші допты беру (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допты ойынға қосу (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Қыздар

Үлгілер	Қыздар																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Жоғарыдан және төменнен алма кезек допты беру	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Шабуыл соққысы (саны, арнайы тренажер арқылы)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допты ойынға қосу (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бірінші допты беру (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допты ойынға қосу (саны)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Нормативтерді орындау ережесі

1. Жоғарыдан және төменнен алма кезек допты беру
Жаттығуды сипаттау: Б.Қ.—Залдың ортасында шенбердің ішінде тұрып, допты өз-өзіне лақтырып жоғарыдан және төменнен беруді орындау (шенбердің диаметрі 3,60). Допты берудің биіктігі 1,5 - 2 м кем болмау керек.
Орындау ережесі: Шенбердің сызығын басуға болмайды. Жоғарыдан және төменнен допты беру тәсілін техникалық ереже бойынша дұрыс орындауы қажет.

2. Шабуыл соққысы

Жаттығуды сипаттау: Тордан 2 – 3 метр жерден жүгіріп келіп тренажер арқылы шабуыл соққысын орындау. Орындау тәсілін техникалық ереже бойынша дұрыс орындауы қажет.

3. Допты ойынға қосу

Жаттығуды сипаттау: Алдыңғы сызықтың арт жағында орналасып, әр түрлі тәсілдермен, аланның аумақтарына (зона) дәлдеп допты ойынға қосуды орындау қажет.

Орындау ережесі: Допты ойынға қосу тәсілін техникалық ереже бойынша дұрыс орындауы қажет. Аланның бекітілген аумақтарға тәсілді орындау керек. Допты ойынға қосуды белгіленген алаң аумақтарына орындау (1, 2, 4, 5, 6).

2. МАМАНДАНУ БОЙЫНША НОРМАТИВТЕР

(оқу мерзімі 3 жыл)

Мамандық бойынша емтихан тапсыру үшін талапкер келесі спорт түрлерін таңдап алу керек: футбол, баскетбол, волейбол, «ФУТБОЛ»

мамандандыру бойынша шығармашылық емтиханнның

БАҒДАРЛАМАСЫ

Талапкер футбол ойынының техникасы бойынша үш нормативті тапсырады. Өрбір жаттығудың ең жоғарғы бағасы 5 ұлай. «Футбол» бойынша емтиханнан ең көбі 20 ұлай алуға болады.

1. Доппен жонглерлік ету
2. 7 метр қашықтықтан қақпаға соғу
3. Қайталап жүріп допты жүргізу. (челнок жүгірісі)
4. Допты бастың артына екі қолмен лақтыру

Бақылау нормативтері

1. Доппен жонглерлік ету – екі аяқпен кезектеп орындалады. (саны)
2. 7 метр қашықтықтан қақпаға соғу – қақпа 4 бөлікке бөлінеді. Бұйрық бойынша допты қақпаның әр бөлігіне тигізу керек. Доп қақпаға ауамен кіру керек. 5 талпыныс беріледі. Тигізу саны есептеледі.
3. Қайталап жүріп допты жүргізу. (челночный бег) Жаттығу беттік сызықтан басталады, допты ортаңғы сызыққа дейін жүргізіп, мәре орнына кері қайту. Допты қарсы беттік сызыққа дейін жүргізіп, кейін кері қайту. Жаттығу уақытқа орындалады.

4. Допты екі қолыңызбен бастың артына, аяғыңызды жерден көтерместен лақтыру. 15 метр қашықтықтан еденде белгіленген шеңберге тигізу. 5 әрекет беріледі. Нысанаға дәл тигізген доптың саны бағаланады.

Нәтижелерді бағалау кестесі

№	Ұпайлар		Ұлдар				
	Сынақ атауы		5	4	3	2	1
1	Доппен жонглрлік ету (саны)	20	16	12	8	5	
2	7 метр қашықтықтан қақпаға соғу (тигізу саны)	5	4	3	2	1	
3	Қайталап жүріп допты жүргізу (сек)	20	22	24	26	28	
4	Допты бастың артынан екі қолмен лақтыру	5	4	3	2	1	

Қыздар

№	Ұпайлар		Қыздар				
	Сынақ атауы		5	4	3	2	1
1	Доппен жонглрлік ету (саны)	15	12	9	7	5	
2	7 метр қашықтықтан қақпаға соғу (тигізу саны)	5	4	3	2	1	
3	Қайталап жүріп допты жүргізу (сек)	25	28	30	32	34	
4	Допты бастың артынан екі қолмен лақтыру	5	4	3	2	1	

«БАСКЕТБОЛ»

мамандандыру бойынша шығармашылық емтиханның
БАҒДАРЛАМАСЫ

Талапкер баскетбол ойынының техникасы бойынша үш нормативті тапсырады. Әрбір жаттығудың ең жоғарғы бағасы 5 ұпай. «Баскетбол» бойынша емтиханнан ең көбі 20 ұпай алуға болады.

Бақылау нормативтері

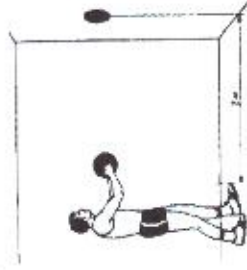
1. Допты жарға лақтыру

2. Айып доп лақтыру
3. Допты нүктелерден лақтыру
4. Допты алып жүру

«Баскетбол» бойынша нормативтері орындау ережелері

1. Допты жарға лақтыру

Жаттығу сипаттамасы : б.к. - ұлдар үшін 2,5 м және қыздар үшін 2 м қашықтықта қабырғаға қарап тұру; допты екі қолмен кеудеден қабырғаға тартылған 1 м диаметрлі шеңберге дәл түсіру. Жаттығуды орындау уақыты-30 сек.



2. Айып допты лақтыру

Жаттығу сипаттамасы: айып допты лақтыру сызығынан допты лақтыру. 5 талпыныс беріледі (допты әріптес береді).

Орындау ережелері: сызықтан аттауға болмайды; орындау техникасы бағаланады. Тигізу саны есептеледі.

3. Допты нүктелерден лақтыру

Жаттығу сипаттамасы: алаңда 10 нүкте белгіленеді, әрбір нүктеден белгілі реттілікпен бір лақтырым орындалады:

- 1 нүкте – оң жақтан 2 м. қашықтықтан 30° бұрышпен
2 нүкте – оң жақтан 3 м. қашықтықтан 30° бұрышпен
3 нүкте – оң жақтан 3 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
4 нүкте – оң жақтан 4 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
5 нүкте – шығыршыққа қарсы 3 м. қашықтықтан 90° бұрышпен
6 нүкте – шығыршыққа қарсы 6,75 м. қашықтықтан 90° бұрышпен
7 нүкте – сол жақтан 3 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
8 нүкте – сол жақтан 4 м. қашықтықтан 45° бұрышпен
9 нүкте – сол жақтан 2 м. қашықтықтан 30° бұрышпен
10 нүкте – сол жақтан 3 м. қашықтықтан 30° бұрышпен

Допты әріптес береді. Тигізу саны есептеледі.

4. Допты алып жүргізу.

Жаттығу сипаттамасы: сынақ беттік сызықтан басталады; ойыншы допты тік сызықпен жүргізеді, ретімен үш кедергіні айналып өтіп,

допты волейбол алаңының беттік сызығына дейін жүргізеді және кедергіні айналып өтіп, допты қарсы беттік сызыққа дейін ретімен үш кедергіні айналып жүргізеді. Жаттығу уақытқа орындалады.

Нәтижелерді бағалау кестесі

№	Ұлдар					
	Ұнайлар	5	4	3	2	1
1	Сынақ атауы	35	30	25	20	15
2	Допты жарға лақтыру (30 сек)	10	9	8	7	6
3	Айып доп лақтыру (тигізу сан)	10	9	8	7	6
4	Допты нүктелерден лақтыру (тигізу саны)	12	14	16	18	20

№	Қыздар					
	Ұнайлар	5	4	3	2	1
1	Сынақ атауы	30	25	20	15	10
2	Допты жарға лақтыру (30 сек)	10	9	8	7	6
3	Айып доп лақтыру (тигізу сан)	10	9	8	7	6
4	Допты нүктелерден лақтыру (тигізу саны)	15	16	17	19	21

«ВОЛЕЙБОЛ»

мамандандыру бойынша шығармашылық емтиханның

БАҒДАРЛАМАСЫ

Волейбол ойынның техникасы бойынша талапкер үш нормативті тапсырады. Әр жаттығу ең жоғарысы 5 ұлаймен бағаланады. «Волейболдағы» ең жоғары жиналатын ұлайдың саны 20

Бақылау нормативтері

1. Жоғарыдан допты беру
2. Допты төменнен екі қолымен қабылдау
3. Допты ойынға қосу
4. Допты жоғарыдан қабырғаға беру

Нәтижелерді бағалау кестесі

№	Ұлдар					
	Ұнайлар	5	4	3	2	1
1	Сынақ атауы	15	14	13	12	11
2	Жоғарыдан допты беру (саны)	15	14	13	12	11
3	Допты төменнен екі қолымен	15	14	13	12	11

3	қабылдау (саны)	5	4	3	2	1
4	Допты ойынға қосу (тигізу саны)	15	14	13	12	11

№	Қыздар					
	Ұнайлар	5	4	3	2	1
1	Сынақ атауы	13	12	11	10	9
2	Жоғарыдан допты беру (саны)	13	12	11	10	9
3	Допты төменнен екі қолымен қабылдау (саны)	5	4	3	2	1
4	Допты ойынға қосу (тигізу саны)	13	12	11	10	9

Нормативтерді орындау ережесі

1. Жоғарыдан допты беру

Жаттығуды сипаттау: Б.Қ. – Залдың ортасында шеңбердің ішінде тұрып, допты өз-өзіне лақтырып жоғарыдан беруді орындау (шеңбердің диаметрі 3,60). Допты берудің биіктігі 1,5 - 2 м кем болмау керек.

Орындау ережесі: Шеңбердің сызығын басуға болмайды. Жоғарыдан допты беру тәсілін техникалық ереже бойынша дұрыс орындалуы қажет.

2. Допты төменнен екі қолымен қабылдау

Жаттығуды сипаттау: Б.Қ. – Залдың ортасында шеңбердің ішінде тұрып, допты төменнен екі қолымен қабылдау (шеңбердің диаметрі 3,60). Допты берудің биіктігі 1,5 - 2 м кем болмау керек. Допты қабылдау санын бағалау.

3. Допты ойынға қосу

Жаттығуды сипаттау: Алдыңғы сызықтың арт жағында орналасып, әр түрлі тәсілдермен, аланның аумақтарына (зона) дәлдеп допты ойынға қосуды орындау қажет.

Орындау ережесі: Допты ойынға қосу тәсілін техникалық ереже бойынша дұрыс орындалуы қажет. Аланның бекітілген аумақтарға тәсілді орындау керек. Допты ойынға қосуды белгіленген алаң аумақтарына орындау (1, 2, 4, 5, 6).

ИНКЛЮЗИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ БАР ТАЛАШКЕРЛЕРДІ ЖОО ҚАБЫЛДАУ СЫНАҚТАРЫН ӨТКІЗУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Инклюзиялық ерекшеліктері бар талапкерлерді ЖОО-ға түсу кезінде психологиялық даму ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктері мен осындай оқуға түсушілердің денсаулық жағдайын ескере отырып, дене дайындығы сынақтарын тапсырады.

Дене дайындығы сынақтарын өткізу кезінде мынадай талаптардың сақталуы қамтамасыз етіледі:

- Дене дайындығы сынағын тапсыру кезінде талапкерлер үшін қиындықтар туғызбаса, денсаулық мүмкіндіктері шектеулі талапкерлермен бірлесіп, денсаулық мүмкіндіктері шектеулі адамдар үшін өткізіледі;
- оқуға түсушілерге олардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қажетті техникалық көмек көрсететін ассистенттің болуы (жұмыс орнын алу, қозғалу, тапсырманы оқу және ресімдеу, емтихан алушымен қарым-қатынас жасау);
- оқуға түсушілерге түсу сынақтарын өткізу тәртібі туралы нұсқаулық баспа түрінде беріледі;
- түсушілер өздерінің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, түсу сынағын тапсыру процесінде қажетті техникалық құралдарды пайдалана алады;
- материалдық-техникалық жағдайлар аудиторияға, дәретханаға және басқа да үй-жайларға түсушілердің келергісіз кіруін, сондай-ақ олардың көрсетілген үй-жайларда болуын (пандустардың, тұтқалардың, кеңейтілген есік ойықтарының, лифтітердің болуы, арнайы креслолар мен басқа да құрылыстардың болуы) қамтамасыз етуге тиіс.

Инклюзиялық ерекшеліктері бар талапкерлерге арналған "Дене шынықтыру және спорт" Білім беру бағдарламасына шығармашылық емтиханының негізгі нысаны: бақылау нормативтерін тапсыру, ДЖК анықтамасы негізінде тестілеу болып табылады.

ТІРЕК-ҚИМЫЛ АППАРАТЫ ЗАҚЫМДАНҒАН ТАЛАШКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН БАҚЫЛАУ НОРМАТИВТЕРІ

Төменгі жамбас, аяқ белдеуінің зақымдануы

Сынақ түрі	Өлшем бірлігі	Ербалалар			Қыздар		
		«25»	«15»	«5»	«25»	«15»	«5»
Отырып нығыздалған допты қос қолмен бастан асыра алдыға лақтыру	метр	9	7	5	7	5	3
Еленде отырып, аяқтарды тік ұстап қолды алға созып, иілу (см).	см	7	5	4	6	5	4
6 м қашықтықтан теннис добын нысанаға лақтыру (10 лақтырудан нысанаға тигізу саны).	Саны	9	8	6	9	8	6
Шалқалап жатып денені көтеру	1 мин орындау саны.	-	-	-	40	30	20
Кермеде салбырап тұрып тізені бүгу	сек	13	11	9	-	-	-

Жоғары иық белдеуінің зақымдануы

Сынақ түрі	Өлшем бірлігі	Ербалалар			Қыздар		
		«25»	«15»	«5»	«25»	«15»	«5»
60 м жүгіру	сек	8,5	9,5	10,00	9,5	10,0	10,5
Челнок жүгірісі 3*10	сек	9,0	9,4	10,2	9,4	9,7	10,4
Шалқалап жатып денені көтеру(press)	Орындау саны.	42	36	30	36	30	25
Бір орыннан ұзындыққа секіру	см	125	115	110	115	105	100

Көру қабілеті бұзылған талапкерлерге арналған бақылау нормативтері

Сынақ түрі	Өлшем бірлігі	Ербалалар			Қыздар		
		«25»	«15»	«5»	«25»	«15»	«5»
Бір орыннан ұзындыққа секіру	см	196	179	161	175	165	155

Отырып нығыздалған допты қос қолмен бастан асыра алдыға лақтыру (ер 3кг),(қыз 1кг)	метр	9	7	5	7	5	3
Кермеде салбырап тұрып тізені бұғу	сек	12	10	8	–	–	–
Шалқалап жатып денені көтеру(пресс)	Орындау саны.	42	36	30	36	30	25
Тіреп жату қалпынан қолды шынтақтан бүгіп жазу	Орындау саны.	–	–	–	16	12	8

Қолданылған әдебиеттер:

1. Президентские тесты физической подготовленности населения Республики Казахстан.
2. Мектепте баскетболды үйрету әдістемесі: оқу әдістемелік құрал/Ж.М. Есіркепов. – Алматы, 2015ж.
3. Ю.Д.Железняк, Ю.М. Портнов, В.П. Савин, А.В. Лексаков. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения. учебник для высших учебных заведений.- изд. «Академия», 2008.
4. Мартыненко И.И. Теория и методика спортивных игр (специализация): Учебное пособие / И. И. Мартыненко. - Алматы : Казак университеті, 2012.

Қ. ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ ӨНІРЛІК
УНИВЕРСИТЕТІ
КӘСІБИ-ШЫҒАМАШЫЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ

«Бекітемін»

«Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе
өнерлік университеті» КеАҚ

Басқарма төрағасы-Ректор

Карабасова Л.Ч.

2026 ж.



В006 - «Музыка мұғалімдерін даярлау» білім беру
бағдарламасының тобы бойынша шығармашылық емтихан

БАҒДАРЛАМАСЫ

Ақтобе, 2026 ж.

6B01401 - «Музыкалық білім» білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан бағдарламасы «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдау ережесіне» сәйкес құрастырылған.

Құрастырушылар:

1. Мухтарова С.К. - аға оқытушы, магистр.
2. Байшукурова А.Ж. - аға оқытушы, магистр.

Кәсіби-шығармашылық факультетінің Кеңесінде бекітілді

Хаттама № 9, «28» 05 2026 ж.

Факультеттің әдістемелік
кеңес төрағасы

Аймағанбетова А.Б.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Үлгі қағидаларына сәйкес оқуға қабылдау білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары жоғары білім (білім және ғылым министрінің Қазақстан Республикасының 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 2018 жылғы 31 қаңтардағы №342 бұйрығы) шығармашылық емтихандардың нәтижелері.

Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкер таңдаған мамандыққа шығармашылық даралығы мен қабілеттерін анықтау, музыка деңгейін тексеру.

Білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихандардың бағдарламасы «Музыкалық білім» мектеп курсы (дайындығы бар адамдар үшін) негізделген. Оқуға қабылдау шығармашылық емтихандары.

Ерекше білім беруді қажет ететін инклюзивтік ерекшеліктері бар талапкерлерге арналған шығармашылық емтихан талаптары қарастырылды. Негізгі мақсаты болашақ өмір сүру сапасын жақсартумен қатар, әлеуметтік ортаға бейімдеу, қоршаған ортамен қарым-қатынасын дамыту және өз бетінше білім алуына жан-жақты жағдай жасау.

Шығармашылық емтихан

Шығармашылық емтихан екі қабылдау сынағынан тұрады

- Орындаушылық шеберлік деңгейі;

- Жалпы музыкалық қабілетінің деңгейін тексеру.

Музыка бойынша түсу сынақтары (вокал, музыкалық аспап) тыңдау түрінде өткізіледі. Шығармашылық сынақ (вокал, музыкалық аспап) талапкерге емтиханды дайындау және тапсыру үшін қажетті жағдайларды, оның ішінде музыкалық аспаптардың (фортепиано, баян, аккордеон) болуын қамтамасыз ететін арнайы дайындалған аудиторияда өткізіледі. Тыңдау кезінде (вокал, музыкалық аспап) аудиторияда емтихан комиссиясының мүшелері болуы тиіс, олар түсу емтиханын бастамас бұрын: – талапкерлерге емтихан бланктерін (жауап парағы) береді; – емтихандағы мінез-құлық ережелері, жауаптар парағын толтыру бойынша нұсқама жүргізеді. Қабылдау

сынақтарында тыныш жағдай камтамасыз етілуі керек, оқуға түсушілерге өздерінің білімдері мен дағдыларының деңгейін барынша толық көрсетуге мүмкіндік берілуі керек.

1. Бірінші шығармашылық емтихан «Орындаушылық өнер»

Емтиханның мақсаты: талапкерлердің орындаушылық деңгейін анықтау.

1.1 Арнайы музыкалық білімі бар талапкерлерге арналған талаптар

Музыка метебін және арнайы музыкалық орта білімі бар талапкерлерге:

- ✓ музыкалық аспапта бір шығарма ойнап, орындаушылық дағдыларын көрсетеді.
 - ✓ вокалдық шығарманы (ән, романс), орындайды.
- Композиторлық немесе халық әндерін орындау.

1.2 Арнайы музыкалық білімі жоқ талапкерлерге арналған талаптар

Арнайы музыкалық білімі жоқ талапкерлер, кез келген нұсқада *екі ән сүйемелеумен немесе а капелла* орындайды.

Композиторлық немесе халық әндерін орындау. Егер талапкер өзінің вокалдық және аспаптық орындаушылық шеберлігін көрсеткісі келген жағдайда, ол бір шығарманы аспаппен немесе аспапсыз орындайды.

2 Екінші шығармашылық емтихан «Жалпы музыкалық қабілеттерін көрсету»

2.1 Арнайы музыкалық білімі бар талапкерлерге арналған талаптар

- ✓ Сольфеджио – нотаға қарап бірден оқып әуеді орындау.
- ✓ Ырғақтық қабілеттерін анықтау. Тексеруші алақанымен 3-4 метроритмикалық ырғақты орындайды. Талапкер оларды тыңдап, қайталауы тиіс.

✓ Музыкалық - есту қабілетін анықтау. Тексеруші жеке дыбыстарды ойнайды. Талапкер, дыбысты тыңдап және оны қайталауы керек. Сонымен қатар, талапкер музыкалық интервалдар мен үйлесімді аккордтарды ажырату тиіс (бір, екі немесе үш дыбыс).

✓ Музыкалық есте сақтау қабілетінің тексеру. Тексеруші шағын әуен ойнайды, талапкер тыңдап қайталауы тиіс.

2.2 Арнайы музыкалық білімі жоқ талапкерлерге арналған талаптар

✓ Ырғақтық қабілеттерін анықтау. Тексеруші алақанымен метроритмикалық ырғақты орындайды. Талапкер оларды тыңдап, қайталауы тиіс.

✓ Музыкалық - есту қабілетін анықтау. Тексеруші жеке дыбыстарды ойнайды. Талапкер, дыбысты тыңдап және оны қайталауы керек. Сонымен қатар, талапкер музыкалық интервалдар мен үйлесімді аккордтарды ажырату тиіс (бір, екі немесе үш дыбыс).

✓ Музыкалық есте сақтау қабілетінің тексеру. Тексеруші шағын әуен ойнайды, талапкер тыңдап қайталауы тиіс.

2.3 Ерекше білім беруді қажет ететін инклюзивтік ерекшеліктері бар талапкерге арналған шығармашылық емтихан талабы

Қабылдау комиссия мүшелері талапкердің физиологиялық ерекшелігін ескере отырып:

- 1) есту қабілеті тексеру. Музыкалық қарапайым әуенді есте сақтау;
- 2) музыкалық ырғақтарды сезіну және оны қайталап орындау;
- 3) вокалдық және аспаптық орындаушылық қабілеттерін көрсету т.б. (талапкердің таңдауы бойынша).

«Орындаушылық өнер» емтиханы бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Музыкалық аспапта ойнаудың және вокалдық орындаушылық шеберлігі; техникалық және орындаушылық дағдылардың орташа деңгейіне ие; аспаптық шығарманы орындауда көркемдік ойды түсінулі көрсетеді, әртістік, сенімділік, музыкалық, шығармаларды мәнерлеп орындау.	45-50 балл
2	Қарапайым мәтінді білу, шығармалар жатқа орындалады, нюанстар, ритмдер, динамикалық таңбалар, жұмыстың қарқынды орындалуы. Жеке техникалық қателіктер және интонация тазалығындағы шамалы қателіктер.	35-40 балл
3	Балл - шығарма мәтінін нашар білу және немісқұрайлы орындау.	25-30 балл
4	Балл және одан төмен - шығарма мәтінін білмеу және музыкалық қабілеттерінің болмауы.	0-20 балл
Барлығы		50

Музыкалық қабілеттерін көрсету» емтиханы бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Талапкер ырғақты сурет дыбыстарды таза интонациялайды; бірінші ойнатудан бастап ойналған дыбыстарды есте сақтайды және музыкалық дыбыстарды орындайды.	45-50 балл
2	Музыкалық есту, музыкалық есте сақтау, метроритм сезімі, ән айту дауысы. Тыңдау кезінде шағын дәлсіздіктер рұқсат етіледі, қайталанғаннан кейін қайталанатын ритмикалық суретті интонациялауда жекелеген дәлсіздіктер рұқсат етіледі музыкалық фрагменттерді (попевкаларды) қайта ойнау; шағын интонациялық дәлсіздіктер рұқсат етіледі жекелеген дыбыстарды ойнаудағы дәлсіздіктер санын анықтау дыбыстар 1-2 қайталап ойнатылғаннан кейін дұрыс болуы керек. Жеке техникалық қателіктер және интонация тазалығындағы шамалы қателіктер.	35-40 балл
3	Ойнату кезінде елеулі дәлсіздіктерге жол берілсе, ритмикалық суретті бірнеше рет қайталау қажет етсе, музыкалық фрагменті (попевки), есте сақтау проблемалары болып, бірнеше рет ойнауды талап етсе оны ойнату үшін: "шамамен" дәл интонацияламау, ойналған дыбыстар дұрыс саны қателермен анықталады.	25-30 балл
4	Музыкалық есте сақтау қабілеті төмен, ритмикалық суретте интонацияның жоқ тығы, бірнеше рет орындағаннан кейін де дыбыстардың санын анықтай алмауы.	0-20 балл
Барлығы		50 балл

Шығармашылық емтихан өткізу тәртібі

Шығармашылық емтихан тапсыру үшін түсушілердің өтініштерін қабылдау 22 маусымнан 04 шілдеге дейін мына мекен-жай бойынша жүзеге асырылады:

Ақтөбе қаласы, А.Молдагулова даңғылы, 34

Шығармашылық емтихан 2026 жылдың 07-11 шілде аралығында өтеді.

Ақылы бөлімге түсу үшін талапкерлердің өтініштерін қабылдау 03 тамыздан 07 тамызға дейін жүргізіледі.

Ақылы бөлімге шығармашылық емтихан 2026 жылдың 10-14 тамыз аралығында өткізіледі.

Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі құжаттары бар талапкерлерге арналған талаптар

Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар тұлғалар екі шығармашылық емтихан тапсырады.

Жоғары білім берудің қысқартылған мерзімін қарастыратын, кадрларды даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім берудің бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар бір шығармашылық емтихан тапсырады.

Шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға түсушілер шығармашылық емтихандаларды тапсыру үшін университеттің қабылдау комиссиясына келесі құжаттарды тапсырады.

- 1) жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжат (түпнұсқа).
- 2) өлшемі 3*4 сантиметр 2 фотосурет.
- 3) жске басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;
- 4) ҰБГ сертификаты (бар болса).

Шығармашылық емтихандалар бейне және (немесе) аудио жазбамен жабдықталған аудиторияларда откізіледі.

Аудиторияға кірушілерге шығармашылық емтихандалды өткізуге рұқсат беру рұқсаттама мен жске басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

Шығармашылық емтихан басталғанға дейін оқуға түсушілерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды ресімдеуге қойылатын тәртіп түсіндіріледі, сондай-ақ емтихандалардың басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі көрсетіледі.

Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындысы бағалар ведомосімен, комиссия хаттамасымен еркін түрде рәсімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына комиссияның төрағасы және қатысып отырған барлық мүшелері қол қояды.

Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау комиссиясы емтихан өтетін күні жариялайды.

Шығармашылық емтихандаларды тапсыру кезінде инклизивті яғни ерскше білім беруді қажет ететін талапкерлер үшін (есту, көру, сөйлеу қабілеті бұзылған талапкерлер үшін) жеңілдіктер көзделген: талапкердің оқытушының бақылауымен еркін жүріп-тұруына мүмкіндік жасау (өз жұмысын тұрып бақылау, берілген сөз сөйлеуге көзқарас, ұстау, дәретханаға жиі бару) орын ауыстыруға жәрдемдесу; ережені бекітуге көмек көрсету қолдардағы дене қалшын бекіту, тұтқалар; медициналық қызметкерлерді шақыру; шұғыл медициналық көмек көрсету. Қазіргі уақытта музыкадағы инклизивті білім беру, олардың ерекшеліктеріне қарамастан, музыкалық сабақтарға қатыса алатын және олардың қабілеттерін дамыта алатын жағдайлар жасау.

3.1 Арнайы және шығармашылық қызметке қойылатын негізгі талаптар

- орындалатын шығарманы дәл интонациялау;
- музыкалық аспаптарды шебер меңгеру;
- шығарманы орындау кезінде эмоциялық мәнерлілік;
- орындалатын шығармаларды түсіндірудің нақтылығы;
- айқын дикция.
- музыкалық қабілеті
- музыкалық есту қабілеті, ырғақты сезімінің, музыкалды жадының болуы.
- дауыстық-диапазондық деректерді білу.

«Музыкалық қабілеттерін көрсету» емтиханы бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Талапкер ырғақты сурет дыбыстарды таза интонациялайды; бірінші ойнаудан бастап ойналған дыбыстарды мінсіз есте сақтайды және музыкалық дыбыстарды орындайды.	45-50 балл
2	Нақты уақыт режимінде музыкалық есту, музыкалық есте сақтау, метроритм сезімі, ән айту дауысы. Тындау кезінде шағын дәлсіздіктер рұқсат етіледі, қайталанғаннан кейін қайталанатын ритмикалық суретті интонациялауда жекелеген дәлсіздіктер рұқсат етіледі музыкалық фрагменттерді (попевкаларды) қайта ойнау; шағын интонациялық дәлсіздіктер рұқсат етіледі жекелеген дыбыстарды ойнаудағы дәлсіздіктер санын анықтау дыбыстар 1-2 қайталап ойнатылғаннан кейін дұрыс болуы керек. Жеке техникалық қателіктер және интонация тазалығындағы шамалы қателіктер.	35-40 балл
3	Ойнату кезінде елеулі дәлсіздіктерге жол берілсе, ритмикалық суретті бірнеше рет қайталау қажет етсе, музыкалық фрагменті (попевки), есте сақтау проблемалары болып, бірнеше рет ойнауды талап етсе оны ойнату үшін: "шамамен" дәл интонацияламау, ойналған дыбыстар дұрыс саны қателермен анықталады.	25-30 балл
4	Музыкалық есте сақтау қабілеті төмен, ритмикалық суретте интонацияның жоқтығы, бірнеше рет орындағаннан кейін де дыбыстардың санын анықтай алмауы.	0-20 балл
Барлығы		50 балл

3.2 Шығармашылық жұмыстардың нәтижелерін бағалау критерийлері
Жалпы білім туралы құжаттары бар түсушілерге арналған шығармашылық емтихандар орта (орта жалпы) немесе техникалық және кәсіптік, 50 баллдық жүйе бойынша бағаланады.

«Орындаушылық өнер» емтиханы бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Музыкалық аспапта ойнаудың орындаушылық шеберлігі; техникалық және орындаушылық дағдылардың жоғары деңгейіне ие; аспаптық шығарманы орындауда көркемдік ойды түсіруді көрсетеді, әртістік, сенімділік, музыкалық, шығармаларды мәнерлеп орындау.	45-50 балл
2	Партитурадағы мәтінді білу, шығармалар жатқа орындалады, нюанстар, ритмдер, динамикалық таңбалар, жұмыстың қарқынды орындалуы. Жеке техникалық қателіктер және интонация тазалығындағы шамалы қателіктер.	35-40 балл
3	Балл - шығарма мәтінін нашар білу және немісқұрайлы орындау.	25-30 балл
4	Балл және одан төмен - шығарма мәтінін білмеу және музыкалық қабілеттерінің болмауы.	0-20 балл
Барлығы		50

Инклюзивті оқытудағы талапкерлер үшін «Орындаушылық өнер» емтиханының бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Музыкалық аспапта ойнаудың орындаушылық шеберлігі; техникалық және орындаушылық дағдылардың жоғары деңгейіне ие; аспаптық шығарманы орындауда көркемдік ойды түсінуді көрсетеді, әртістік, сенімділік, музыкалық, шығармаларды мәнерлеп орындау. Есту, көру, сөйлеу қабілеті бұзылған талапкерлер үшін) жеңілдіктер көзделген: талапкердің оқытушының бақылауымен еркін жүріп-тұруына мүмкіндік жасау.	45-50 балл
2	Партитурадағы мәтінді білу, шығармалар жатқа орындалады, нюанстар, ритмдер, динамикалық таңбалар, жұмыстың қарқынды орындалуы. Жеке техникалық қателіктер және интонация тазалығындағы шамалы қателіктері ескеріледі.	35-40 балл
3	Балл-инклюзивті ерекше мүмкіндігіне орай бағаланады. Қазіргі уақытта музыкадағы инклюзивті білім беру, олардың ерекшеліктеріне қарамастан, музыкалық қабілеттерін дамыта алатын жағдайлар жасау.	25-30 балл
4	Балл және одан төмен - шығарма мәтінін білмеу және музыкалық қабілеттерінің болмауы.	0-20 балл
Барлығы		50 балл

НЕГІЗГІ ӘДЕБИЕТТЕР

- Ысқаков Б., Жайымов А., С. Бүркітов. Домбыра үйрену мектебі – Алматы: Өнер, 1993ж.
- Даналық әліппесі: Домбыра күйі : 2-бөлім. Оқу-тәрбие кешені / Жоба авторы: Н.Құдайбергенов; Құраст.: Б. Игенбаева. - Астана : КАМ-Медиапринт, 2014. - 112 бет
- Музыка : Жалпы білім беретін 11 жылдық мектептің 2-сыныбына арн. оқулық / Ә.Рахметова, Г.М.Баймуханова, Г.Т.Досмағамбетова және т. б. - Алматы : Алматы кітап баспасы, 2015. - 128 бет : суретті
- Музыка : Учебник для 2 класса 11-летней общеобразовательной школы / Ж.З.Абикеш, Т.Б.Плешакова, М.А.Мухина и др. - Алматы : Алматыкітап баспасы, 2015. - 152 с
- Музыка : Учебник для учаш. 3 класса 11-летней общеоб. школы / Ж.З.Абикеш, Т.Б.Плешакова, М.А.Мухина и др. - Алматы : Алматы кітап баспасы, 2015. - 168 с. : ил
- Рахметова Ә. Музыка : Жалпы білім беретін 11 жылдық мектептің 3-сыныбына арн. оқулық / Ә. Рахметова, А. Ұ. Маханиязова, Г. Т. Досмағамбетова. - Алматы : Алматыкітап баспасы, 2015. - 144 бет.
- Уразалиева М.А. Музыка : Жалпы білім беретін мектептің 1-сыныбына арн. оқулық / М. А. Уразалиева. - 2-ші бас., өнд.- Алматы : Алматыкітап баспасы, 2015. - 88 бет : суретті
- Адамқұлов Н.М. Музыкалық аспаптар жасау технологиясы: Оқулық / Н. М. Адамқұлов. - Алматы : Отан, 2016. - 120 бет
- Дүкәмбай Н.С., Әміренов Ә.Д. Музыкалық білім беру теориясы. Жоғары педагогикалық оқу орындарының студенттерінің оқулығы. –Алматы, 2019. -160 бет.
- Аитова Б.З. Дирижердың педагогикалық репертуары. –Алматы, 2013. -155 бет.

ҚОСЫМША ӘДЕБИЕТТЕР

1. Аитова Б.З. Хор және дирижерлау пәніне арналған оқу құралы. Бірінші бөлім. –Алматы, 2005. -128 бет.
2. Аитова Б.З. Хор және дирижерлау пәніне арналған оқу құралы. Екінші бөлім. –Алматы, 2005. -128 бет.
3. Кузембаева С.А. Казахские оперы : справочное издание / С. А. Кузембаева, Г. Ж. Мусагулова, З. М. Касимова. - Алматы : Өнер, 2010. - 248 с. Экземплярлы: всего:1 - ЧЗ№1(1).
4. Музыкальное искусство и педагогика музыкального образования: проблемы и перспективы развития : сборник научных статей / ред. А. Мухамедиұлы. - [б. м.] : Каз. нац. академия им. Т. Жургенова, 2010. - 202 с. Экземплярлы: всего:1 - СБО(1).

ИНТЕРНЕТ РЕСУРСТАР

1. <https://ru.wikipedia.org/wiki>
2. <https://music.yandex.kz>
3. <http://go.mail.ru/redirect>
4. <https://ru.wikipedia.org/wiki>
5. <https://www.google.com/search>

**Қ. ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік
УНИВЕРСИТЕТІ
КӘСІБИ-ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ**



«Бекітемін»

**«Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе
өңірлік университеті» КеАҚ
Басқаруының Төрағасы-Ректор
Д.Ч. Карасова
2026 ж.**

**В007 «Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау»
білім бағдарламасының тобы бойынша
шығармашылық емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Ақтөбе – 2026 жыл

ТҮСІНІК ХАТ

В007 «Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау» білім бағдарламасының тобы бойынша шығармашылық емтихан бағдарламасы «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті Жоғары және жоғары оқу орнынан кейін білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдау ережесіне» сәйкес құрастырылған.

Құрастырғандар:

Қурғамбеков М.С. - и.ғ.к., доцент «Көркем еңбек және дизайн» кафедрасының меңгерушісі.

Есенгулов Ж.К. - аға оқытушы, ҚР Суретшілер Одағының мүшесі.

Кантелин А.К. - аға оқытушы, магистр, Еуразиялық дизайнерлер Одағының мүшесі.

Шығармашылық емтихан бағдарламасы Кәсіби-шығармашылық факультетінің әдістемелік кешесімен талқыланды.

Хаттама №09 «28» 05 2026 жыл

Әдістемелік кеңес төрағасы  Аймағанбетова А.Б.

«Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау» білім беру бағдарламасы адамның белгілі бір табиғи және жинақталған мәліметтермен қабілеттерінің болуын талап ететін шығармашылық мамандықтар қатарына жатады.

Қабылдау емтихандарының бағдарламасы мен тапсырмалары шығармашылық қабілеттері бар, бейнелеу сауаттылығы, көркемдік талғамы, композициялық және графикалық деңгейдегі жұмыстарды игере алатын, жастарды толық көлемде анықтайтындай етіп жасақталған.

Сурет бойынша шығармашылық емтиханның мақсаты болашақта көлемнің сызықты-құрылымды құрылысын және суреттің жарық-көлемке нешімін анықтау болып табылады.

Міндеттер:

1. Суретті парақта композициялық мәнерлі орналастыру іскерлігін анықтау.

2. Заттардың сызықтық құрылуы, олардың пропорцияларын және кеністіктік өзара байланысын беруді тексеру.

3. Заттардың көлемін, фактурасын, рендік және жарықпен беру білігін анықтау.

Кескіндеме бойынша шығармашылық емтиханның мақсаты алғашқы кескіндеме дағдыларын анықтау, кескіндеме құралдарымен кеңістік, композиция, колорит, заттардың материалдылығын бере білу болып табылады.

Міндеттер:

1. Акварельмен жұмыс жасау біліктілігін анықтау (акварель бояуларының ерекшеліктерін түсіну, акварель қылқаламдарын еркін меңгеру).

2. Акварель техникасында лессировка, а-ля-прима, әдістерін білуі және т. б.

3. Көлем туралы білімін анықтау (бейнеленген затты жарық-көлемке арқылы көлемін бере білу. натюрморт

элементтерін жарық-көлеңке арқылы түстің өзгеруін бере білу, рефлекстер мен заттардың материалдылығын түспен беру).

4. Кеңістіктік қатынастар бойынша іскерлігін анықтау (ауа перспективасын ескере отырып, кеңістікті түспен беру).

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

1.1 Шығармашылық дайындықты талап ететін маамандықтарға түсуші тұлғалар университеттің қабылдау комиссиясы өткізетін шығармашылық емтихандарды тапсырады.

1.2 Шығармашылық емтихан тапсыру үшін түсушілердің өтініштерін қабылдау 22 маусымнан 04 шілдеге дейін мына мекен-жай бойынша жүзеге асырылады: Ө. Молдағұлова көшесі 34.

1.3 Шығармашылық емтихан 2026 жылдың 07-11 шілде аралығында өтеді.

Ақылы бөлімге түсу үшін талапкерлердің өтініштерін қабылдау 03 тамыздан 07 тамызға дейін жүргізіледі.

Ақылы бөлімге шығармашылық емтихан 2026 жылдың 10-14 тамыз аралығында өткізіледі.

1.4 Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар, шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар екі шығармашылық емтихан тапсырады.

1.5 Жоғары білім берудің қысқартылған мерзімін қарастыратын кадрларды даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім берудің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар бір шығармашылық емтихан тапсырады.

1.6 Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжаттары бар оқуға түсушілер үшін шығармашылық емтихандар 50 балдық жүйе бойынша бағаланады.

1.7 Шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға түсушілер шығармашылық емтихандарды тапсыру үшін университеттің қабылдау комиссиясына келесі құжаттарды тапсырады:

1) жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжат (түпнұсқа);

2) өлшемі 3x4 сантиметр 2 фотосурет;

3) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

4) ҰБТ сертификаты (бар болса));

1.8 Шығармашылық емтихандар бейне және (немесе) аудио жазбамен жабдықталған аудиторияларда өткізіледі.

1.9 Аудиторияға кірушілерге шығармашылық емтихандарды өткізуге рұқсат беру рұқсаттама меп жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

1.10 Шығармашылық емтихан басталғанға дейін оқуға түсушілерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды ресімдеуге қойылатын тәртіп түсіндіріледі, сондай-ақ емтихандардың басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі көрсетіледі.

1.11 Шығармашылық емтиханды өткізу қорығындығы бағалар ведомосімен, комиссия хаттамасымен еркін түрде рәсімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына комиссияның төрағасы және қатысып отырған барлық мүшелері қол қояды.

1.12 Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау комиссиясы емтихан өтетін күні жариялайды.

1.13 Шығармашылық емтихан нәтижелері бойынша оқуға түсушіге шығармашылық емтихан тапсыру орнына қарамастан ақылы пегізде ЖОО-ға түсу үшін ведомосынап үзінді беріледі.

МАЗМУНЫ

«Көркем сиек және сызу мұғалімдерін даярлау» білім беру бағдарламасына түсу үшін түсушілер екі шығармашылық емтихан тапсыруы тиіс: «Сурет» және «Кескіндеме».

Бірінші шығармашылық емтихан – Сурет (типстен жасалған адамның бет маска суреті)

1. Натюрморттың құрылымы және құрылысы.
2. Суреттің тоналды бірлігі мен тұтастығы.

Негізгі өлшемдер

Сурет бойынша емтихан кезінде (натюрморт) түсуші суретті орындауда келесі Дағдылар мен біліктерді көрсетуі тиіс:

№	Талаптар	Баллдар
1	Зағтардың кеңістіктегі өзара орналасуы (парақта орналасуы)	10 балл
2	Суреттегі зағтардың пропорциясын дұрыс беру	10 балл
3	Суреттегі зағтардың формасының конструктивтік және перспективті құрылымы.	10 балл
4	Суретте рендік қарым-қатынасты бере білуі.	10 балл
5	Бейнеленген зағтардың материалдылығын беру, композицияның бүтіндігі	10 балл
	Барлығы	50 балл

Екінші шығармашылық емтихан-Кескіндеме (натюрморт)

1. Натюрморттың құрылымы және құрылысы.
2. Суреттің тоналды бірлігі мен тұтастығы.

Негізгі өлшемдер

Кескіндеме бойынша емтихан кезінде (натюрморт) түсуші сурет жүргізуде келесі дағдылар мен іскерлікті көрсетуі тиіс:

№	Талаптар	Баллдар
1	Суретті дұрыс құру және парақта орналастыру	10 балл
2	Көлемді формаларды перспективалық құру	10 балл
3	Негізгі түс қатынастарын беру	10 балл
4	Натюрморттың колористикалық шешімі.	10 балл
5	Зағтардың тұтастығы мен композициялық бірлігі	10 балл
	Барлығы	50 балл

НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

Сурет

Сурет бойынша шығармашылық емтиханға практикалық бөлім кіреді. Тапсырманы орындау үшін әрбір 10-15 адамға бір қойылым ұсынылады.

Сурет бойынша емтихан бір тапсырмадан тұрады: - сурет бойынша - гипстен жасалған адамның бет бетпердесі суреті; (*қосымша-1*) тапсырманы орындау уақыты - 240 минут. Тапсырма 50 балдық шкала бойынша бағаланады.

Сурет материалдары: қағаз (А3), қарындаш, өшіргіш, қағаз қысқышы.

Инклюзивті (ерекше) талапкер қалыпты талапкерлермен бірге шығармашылық емтиханға тапсыру барысында, (есту, көру, сөйлеу мүшелерінің ақаулықтары бар талапкерлер үшін) жеңілдіктер қарастырылған:

- Оқытушының бақылауымен талапкердің еркін түрде жүріп тұруына (өз жұмысын тұрып қарауы, берілген қойылымға жақындауы, ұстауы, әжетханаға баруына) мүмкіндік жасау;
- Қол моторикасындағы кемшіліктерді, тірек - қимыл жүйесі негізінде арнайы құрылғымен жүретін талапкерлерді (қараңдашты, қылқаламды, бояуларды ұстау, әр түрлі ракурста

қолдарды қимылдату барысын және де бірінші қабақта емтиханды қабылдау) ескеру қажет.

1. «Сурет» емтиханынан:

- Сурет салу барысында суреттің құрылымын тұрғызуға жеңіл түрін қарастыру және штрихтау барысында жартылау штрихтап бітіру.

2. «Кескіндеме» емтиханынан:

- Кескіндеме жазу барысында түстік шешімін жартылай көрсетіп аяқтау.

Бағалау критерийлері

Сурет/кескіндеме - 45-50 балл (өте жақсы)

Сурет/кескіндеме - 43-50 балл (өте жақсы) /инклюзия/

Емтихан жұмысында:

- жинақтау белгісі толығымен іске асырылуы;
- бейнеленген объектілердің шамалары мен пропорцияларының толық сәйкестігі;
- форманың негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктері толығымен анықталуы;
- бейненің тұтастығы, жекелеген бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының келісімділігі.

Сурет/кескіндеме - 30-44 балл (жақсы).

Сурет/кескіндеме - 31-42 балл (жақсы) /инклюзия/

Емтихан жұмысында:

- жинақтау белгісі жеткілікті дәрежеде сезінуі;
- айтарлықтай дәрежеде бейнеленген объектілердің шамалары мен пропорцияларының сәйкестігі;
- форманың негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктері елеулі дәрежеде анықталуы;
- жеке бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының тұтас бейнесінің орналасуы.

Сурет/кескіндеме - 06-29 балл (қанағаттанарлық).

Сурет/кескіндеме-06-30 балл(қанағаттанарлық) /инклюзия/

Емтихан жұмысында:

- суретті парақта дұрыс орналастырылмауы;

-бейнеленген объектілердің шамалары мен пропорцияларының сәйкестігі туралы түсінік пен олардың формасының негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктерін анықтауы;

- бейнеленген форманың конструктивтік құрылымы жеткілікті анықталмауы;

-бейненің жекелеген бөліктер мен бөлшектердің үйлесімділігінің нақты табылмауы.

Сурет/кескіндеме - 0 – 5 балл (қанағаттанарлықсыз)

Сурет/кескіндеме - 0–5 балл (қанағат-лықсыз) /инклюзия/

Емтихан жұмысында:

- берілген парақ бетінде суреттің дұрыс орналастырылмауы (суреттің төменгі жағына, және жоғары жағына, кіші немесе тым үлкен көлемде орналасуы);
- бейненің шамадан тыс жеңілдетулігі және примитивтілігі.

Кескіндеме

Кескіндеме бойынша шығармашылық емтихандарға практикалық бөлім кіреді.

Тапсырманы орындау үшін әрбір 10-15 адамға бір қойылым ұсынылады. Тапсырманы орындау уақыты - 240 минут. Тапсырма 50 балдық шкала бойынша бағаланады.

Кескіндеме бойынша емтихан бір тапсырмадан тұрады:

-кескіндеме бойынша-емтихандық қойылым утилитарлық-тұрмыстық мақсаттағы санаулы заттардан тұрады: тостағалдар, құмыралар, сондай-ақ 2-3 бүрку аясындағы жемістер мен көкөністер.(қосымша-2)

Кескіндеме материалдары: қағаз (А3), қағаз қысқыштары, акварель, қылқалам / № 5, 6/, палитра.

КУРС БОЙЫНША ДЕРЕКТЕР МЕН РЕСУРСТАР

Негізгі әдебиет

1. Академиялық кескіндеме / Бегимбай К. М., 2018. - 77 б..
2. Сарсекеев А. Арнайы кескіндеме / Сарсекеев А., 2019. - 153 б.
3. Буркитбаев Т.С., Кунжигитова Г.Б., Жолдасбекова Қ.А.Сурет: оқу құралы / Т.С. Буркитбаев, Г.Б. Кунжигитова, Қ.А.Жолдасбекова. – Алматы: Эверо, 2020.
4. Баубеков С.Д., Таукбаева К.С. Сурет (техникалық). Оқу-әдістемелік құрал. 010700000 – Технология. – Алматы, Эверо, 2020.
5. Ломакин Ю.И., Жанбыршиев С.Н., Жанибекова Э.Ж., Кунжигитова Г.Б. Академичский рисунок-III/ Учебное пособие.–Алматы, Эверо, 2020.
6. Утепбаев П. П. Академиялық сурет / Утепбаев П. Н., 2018. - 265 б
7. Тен В. Г. Альбом учебных постановок / Тен В. Г., Буркитбаев Т. С., Кунжигитова Г. Б., 2018. - 73 б.
8. Айдосов А. Қазақ авангарды / Айдосов А., 2020. - 241 б
9. Ералин Қ. Өнер шығармалары талдау: оқу құралы / Қ. Ералин. – Алматы: TechSmith, 2019. - 120 б.

Қосымша әдебиет

1. Айдосов А.Н. Кескіндеме сыры : Оқу құралы / А. Н. Айдосов, Ж. Б. Джаргыбаева. - Алматы : Эпиграф, 2016.
2. Өтепбаев Н.Н. Академиялық сурет: Оқу құралы / Н. Н. Өтепбаев. - Алматы : ССК, 2017. - 264 б.
3. Тихонов, С.В. и др. Рисунок: Учебное пособие для вузов. / С.В. Тихонов, В.Г. Демьянов, Б.Б. Подрезков. - 2-е издание - М.: Архитектура-С, 2016. - 296б
4. Повикова, Л.А. Рисунок и основы композиции: Программа обучения студента сиблабс для очной формы обучения. - Рудный: РИИ, 2015. - 10 б.
5. TechSmith, 2018. - 120 б.
6. Буркитбаев Т.С. Сурет: оқу құралы / Т. С. Буркитбаев. - Алматы: TechSmith, 2018. - 112 б.

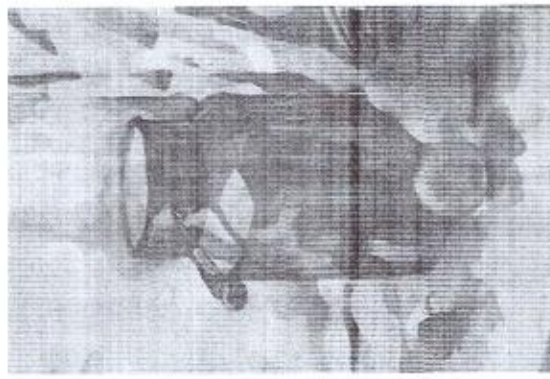
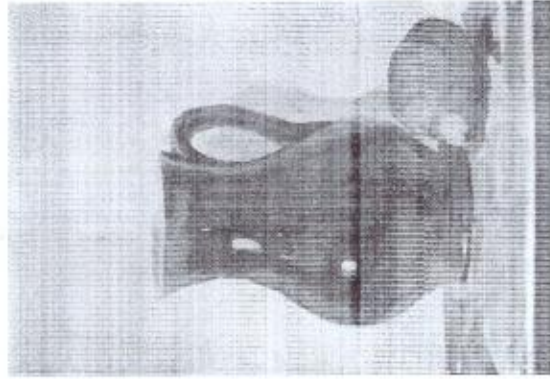
Электронды ресурстар:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=KE-Z5BJSY6g>
2. https://www.youtube.com/watch?v=x6_JcUGk450

Қосымша I



Қосымша 2



**Қ. ЖУБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік
УНИВЕРСИТЕТІ
КӘСІБИ-ШЫҒАМАШЫЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ**

«Бекітемін»

**«Қ. Жубанов атындағы Ақтөбе
өңірлік университеті» КеАҚ**

Басқарма төрағасы-Ректор

Карабасова Л.Ч.

2026 ж.



**В028 - «Хореография» білім бағдарламасының тобы бойынша
шығармашылық емтихан**

БАҒДАРЛАМАСЫ

Ақтөбе, 2026 ж.

6B02101 - «Хореография» білім бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан бағдарламасын «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдау ережесіне» сәйкес құрастырылған.

Құрастырушы:

1. Шобдарова А. Т. оқытушы, магистрі.

Кәсіби-шығармашылық факультеттің Кеңесінде бекітілді

Хаттама № 9, «23» 05 2026 ж.

Факультеттің әдістемелік
кеңес төрағасы



Аймағанбетова А.Б.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Үлгі қағидаларына сәйкес оқуға қабылдау білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары жоғары білім (білім және ғылым министрінің Республикасының 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 2018 жылғы 31 қаңтардағы № 342 бұйрығы) шығармашылық емтихандардың нәтижелері.

Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкер таңдаған мамандыққа шығармашылық даралығы мен қабілеттерін анықтау, музыка деңгейін тексеру.

Білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихандардың бағдарламасы «Хореография» (дайындығы бар адамдар үшін) негізделген. Оқуға қабылдау шығармашылық емтихандары.

Ерекше білім беруді қажет ететін инклюзивтік ерекшеліктері бар талапкерге арналған шығармашылық емтихан талаптары қарастырылды. Негізгі мақсаты болашақ өмір сүру сапасын жақсартумен қатар, әлеуметтік ортаға бейімдеу, қоршаған ортамен қарым-қатынасын дамыту және өз бетінше білім алуына жан-жақты жағдай жасау.

Шығармашылық емтихан

Шығармашылық емтихан екі қабылдау сынағынан тұрады

- Орындаушылық деңгейі;
- «Коллоквиум. Балетмейстер өнері бойынша тәжірибелік жұмыс»

"Хореография" білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханының сұрақтары (коллоквиум)

1. Би түрлері және олардың сипаттамалары. Ұғымдарды анықтаңыз: классикалық, қазіргі, халықтық, тарихи тұрмыстық би.
2. Романтизм дәуірі балеттерінің өзіндік ерекшелігі.
3. «Жизель» балет романтизмінің шыңы ретінде.
4. Чайковскийдің хореографиялық өнердің дамуындағы ролі.
5. Анна Павлованың шығармашылық қызметі.

6. А.Я. Вагановтың педагогикалық жүйесінің ерекшеліктері.
7. Классикалық биде сабақ кұру кұрылымы.
8. Классикалық би сабагында музыканың рөлі мен маңызы.
9. «Корпус де балет» балет қойылымындағы рөлі.
10. Биші хореограф және реформатор М. Фокин.
11. Балеттегі әлемдік және ұлттық әдебиеттің суреттері.
12. Майя Плисецкаяның жұмысы.
13. «Орыс мезгілдерінің» балет өнері әлеміне маңызы мен әсері.
14. Ұланова Г. С. өнері.
15. Қазақстанда балет білімінің пайда болуы.
16. Қазақстан хореографиялық мектебінің қалыптасуындағы А.Селезневтің рөлі.
17. Шара Жиенкұлованың шығармашылығы.
18. Қазақстанның хореографиялық өнерінің көрнекті қайраткерлері
19. Сара Көшербаеваның орындаушылық және педагогикалық қызметі.
20. Қазақстанның шығармашылық хореографиялық ұжымдар.

Бірінші шығармашылық емтихан «Орындаушылық өнер»

- Емтиханның мақсаты: талапкерлердің орындаушылық деңгейін анықтау.
- Бұл шығармашылық емтиханда талапкер өз бетінше дайындалған бір биін орындайды.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

Шығармашылық дайындықты талап ететін мамандықтарға түсуші тұлғалар университеттің қабылдау комиссиясы өткізетін шығармашылық емтихандарды тапсырады.

Шығармашылық емтихан тапсыру үшін түсушілердің өтініштерін қабылдау 22 маусымнан 04 шілдеге дейін мына мекен-жай бойынша жүзеге асырылады: Ақтөбе қаласы, А.Молдағұлова даңғылы, 34.

Шығармашылық емтихан 2026 жылдың 07-11 шілде аралығында өтеді.

- Ақылы бөлімге түсу үшін талапкерлердің өтініштерін қабылдау 03 тамыздан 07 тамызға дейін жүргізіледі.

- Ақылы бөлімге шығармашылық емтихан 2026 жылдың 10-14 тамыз аралығында өткізіледі.

1.1 Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар, шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар екі шығармашылық емтихан тапсырады.

1.2 Жоғары білім берудің қысқартылған мерзімін қарастыратын, кадрларды даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім берудің бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар бір шығармашылық емтихан тапсырады.

1.3 Шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға түсушілер шығармашылық емтихандарды тапсыру үшін университеттің қабылдау комиссиясына келесі құжаттарды тапсырады.

1) жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжат (түпнұсқа);

2) өлшемі 3 ^ 4 сантиметр 2 фотосурет;

3) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

4) ҰБТ сертификаты (бар болса)

1.4 Шығармашылық емтихандар бейне және (немесе) аудио жазбамен жабдықталған аудиторияларда өткізіледі.

1.5 Аудиторияға кірушілерге шығармашылық емтихандарды өткізуге рұқсат беру рұқсаттама мен жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

1.6 Шығармашылық емтихан басталғанға дейін оқуға түсушілерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды ресімдеуге қойылатын тәртіп түсіндіріледі, сондай-ақ емтихандардың басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі көрсетіледі.

1.7 Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындысы бағалар ведомосімен, комиссия хаттамасымен еркін түрде рәсімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты

- би әдебиетін және хореография тарихын білу.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫҢ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Жалпы білім туралы құжаттары бар түсушілерге арналған шығармашылық емтихандар орта (орта жалпы) немесе техникалық және кәсіптік, 50 баллдық жүйе бойынша бағаланады.

«Орындаушылық өнер» пәні бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Талапкер ырғақты бейне дыбыстарын ұқыпты интонациялайды; алғашқы орындалған дыбыстарды мінсіз есте сақтайды және музыкалық дыбыстарды орындайды.	45-50 балл
2	Орындаушылық кезінде кішкене дәлсіздіктерге жол беріледі, ырғақты бейнені қайталағаннан кейін музыкалық фрагменттерді көбейтудің жекелеген дәлсіздіктеріне жол беріледі; шағын интонациялық дәлсіздіктерге жол беріледі.	35-40 балл
3	Егер орындаушылық кезінде елеулі дәлсіздіктер орын алса, ырғақты кескін бірнеше рет қайталауды, музыкалық фрагментті, есте сақтау және бірнеше рет ойнауды қажет етсе, онда келесі шара қажет: "шамамен" дәл интонация, дұрыс емес орындалатын дыбыстар саны қателіктермен анықталады.	25-30 балл
4	Балл төмен талапкер тапсырманы орындай алмайды, нашар есте сақтайды, ырғақтық-бейнелік интонацияның болмауы, бірнеше рет орындағаннан кейін де қимыл жасай алмауы.	0-20 балл
Барлығы		50 балл

хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына комиссияның төрағасы және қатысып отырған барлық мүшелері қол қояды.

1.8 Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау

комиссиясы емтихан өтетін күні жариялайды.

1.9 Ерекше білім беруді қажет ететін талапкерге шығармашылық емтихандарды тапсыру барысында, (есту, көру, сөйлеу мүшелерінің ақаулықтары бар талапкерлер үшін) жеңілдіктер қарастырылған:

- Ерекше қажеттіліктері бар балаларды оқыту мен дамытуда инклюзивті құзыреттіліктің маңызы: Педагог-хореограф балалардың физикалық, психологиялық және шығармашылық мүмкіндіктерін ескере отырып, әрбір бала үшін қолайлы жағдай жасайды. Ерекше қажеттіліктері бар балалардың өзіне деген сенімділігін нығайтып, олардың әлеуметтік бейімделуіне ықпал етеді. Хореографиялық өнер арқылы балалардың эмоционалдық және әлеуметтік дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.

- оқытушының бақылауымен талапкердің еркін түрде жүріп тұруына (өз жұмысын тұрып қарауы, берілген қойылымға жақындауы, ұстауы, әжетқанаға жиі баруына) мүмкіндік жасау;

АРНАЙЫ ЖӘНЕ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕ ҚОЙЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

- би композициясының нақты орындалуы;
- балетмейстер өнері бойынша практикалық жұмысты меңгеру;
- би нөмірін орындау барысындағы эмоционалдық мәнерлілік;
- орындалатын шығармаларды интерпретациялау нақтылығы;
- айқын музыкалық-ырғақтық қозғалыстар;
- музыкалық сипаттама (данные);
- импровизация және бейнелі ойлау қабілеті;
- музыкалық есту, ырғақты сезіну, музыкалық есте сақтау қабілетінің болуы;

«Балетмейстер өнері бойынша тәжірибелік жұмыс» бойынша бағалау критерийлері

№	Талаптар	Балл
1	Талапкер ырғақты бейне дыбыстарын ұқыпты интонациялайды; алғашқы орындалған дыбыстарды мінсіз есте сақтайды және музыкалық дыбыстарды орындайды.	45-50 балл
2	Балл орындаушылық кезінде кішкене дәлсіздіктерге жол беріледі, ырғақты бейнені қайталағаннан кейін музыкалық фрагменттерді көбейтудің жекелеген дәлсіздіктеріне жол беріледі; шағын интонациялық дәлсіздіктерге жол беріледі.	35-40 балл
3	Егер орындаушылық кезінде елеулі дәлсіздіктер орын алса, ырғақты кескін бірнеше рет қайталауды, музыкалық фрагментті, есте сақтау және бірнеше рет ойнатуды қажет етсе, онда келесі шара қажет: "шамамен" дәл интонация, дұрыс емес орындалатын дыбыстар саны қателіктермен анықталады.	25-30 балл
4	Және одан төмен балл-талапкер тапсырманы орындай алмайды, нашар есте сақтайды, ырғақтық-бейнелік интонацияның болмауы, бірнеше рет орындағаннан кейін де дыбыстар санын анықтай алмайды.	0-20 балл
Барлығы		50 балл

Инклюзивті білім беруді қажет ететін талапкерлерге арналған шығармашылық емтихан талаптары.

№	Талаптар	Балл
1	Шығармашылық емтихандар арнайы білім беру қажеттіліктері бар үміткерлердің мүмкіндіктерін ескере отырып өткізіледі 1-ритм сезімі, 2-музыкалық сүйемелдеуді қабылдау, 3-ритмдік суретті қайта шығару қабілеті	45-50 балл
2	Арнайы жағдайлар жасау үміткердің жарамдылығына қойылатын талаптарды төмендетпеуі керек. 1-қимылдарды үйлестіру, 2-пластикалық қабілет, 3-қимылдық есте сақтау, 4-бихалық лексиканы меңгеру қабілеті	35-40 балл
3	Шығармашылық қабілеттерге, ырғақ сезіміне, үйлесімділікке, қозғалыс жадысына, актерлік шеберлікке, музыкалық қабілетке және оқу бағдарламасын меңгеруге деген ынтыға қатысты жүргізіледі. 1-оқуға мотивация, 2-хореографиялық өнер саласындағы білім, 3-шығармашылық жетістіктер мен тәжірибе	25-30 балл
4	Физикалық шектеулердің дәрежесіне емес, шығармашылық, музыкалы-ырғақтық және эстетикалық-образды қабілеттердің қол жетімді формада көріну деңгейіне жасалады	0-20 балл
Барлығы		50 балл

Шығармашылық қабілеттер

- Музыкаға сай мәнгерлеп қозғала білу қабілеті.
- Өнерпаздық пен сахна мәдениеті.
- Импровизацияға және би комбинацияларын есте сақтауға қабілеттілік.

Кіріспе сынақтар

Көбінесе талапкерлер өтеді:

1. Физикалық мәліметтерді тексеру (икемділік, созылу, секіру).
2. Дайындалған би нөмірін орындау.
3. Музыкалылық пен ырғақ сезімін тексеру.
4. Өнер мен мәдениет туралы сұхбат.

Құжаттар

- Білім туралы аттестат.
- Денсаулық жағдайы туралы медициналық анықтама.
- Би саласында жетістіктерді растайтын құжаттар (егер бар болса).

Жеке қасиеттер

- Еңбекқорлық.
- Тәртіптілік.
- Табандылық. Жиі жаттығулар мен өнер көрсетулерге дайындық.
- Бойы 165-170

ӘДЕБИЕТТЕР

1. Костровицкая В.С., Писарев А.А. Школа классического танца Л.: Искусство. 1968
2. Базарова В. П. Классический танец. Л.: Искусство, 1975.
3. Ваганова А.Я. Основы классического танца - Л. Искусство. 1980.
4. Костровицкая В.С., Писарев А. Школа классического танца. Л.- М.: Искусство, 1968
5. Тарасов Н. Классический танец. Школа мужского исполнительства. М.: Искусство/:971.
6. Головкина С.Н. Уроки классического танца в старших классах. М., 1980
7. Мессерер А. М. Уроки классического танца. Искусство 1967
8. Зацепина К.С., Климов А.А., Рихтер К.Б. и др. Народно-сценический танец Искусство, 1976
9. Ткаченко Т. Народный танец. Искусство, 1975.
10. Зацепина К.С., Климов А.А., Рихтер К. Б. и др. Народно-сценический танец. Учебное пособие. Искусство,
11. Устинова Т. Русские танцы. М., 1995 Методика исполнения движений казахского танца и танцевального этюда (методический анализ - раскладка).
12. Исполнение танца (отрывка). Направления: классический, народный, историко-бытовой, современный и др. танец (на выбор). 2000
13. Нарская Т. Б. Учебно-методическое пособие: "Классический танец". 2015
14. Жаки Грин Хаас. Анатомия танца. 2016
15. Жолдасбайұлы С. Древняя средневековая история казахов. Учебное пособие 2016.
16. Мельникова Е.П Учебно-методическое пособие: «Классический танец. История. Теория. Методика», 2017

Қ. ЖУБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік
УНИВЕРСИТЕТІ
КӘСІБИ-ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ



«Бекітемін»
«Қ. Жубанов атындағы Ақтөбе
өңірлік университеті» КеАҚ
төрағасы-Ректор
І.Ч. Карабасова
2026 ж.

В031 «Сән, дизайн»
білім бағдарламасының тобы бойынша
шығармашылық емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

Ақтөбе – 2026 жыл

В031 «Сән, дизайн» білім бағдарламасының тобы бойынша шығармашылық емтихан бағдарламасы «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті Жоғары және жоғары оқу орнынан кейін білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдау ережесіне» сәйкес құрастырылған.

Құрастырғандар:

Моменов Б.М. п.ғ.к., доцент, Қазақстан Дизайнерлер одағының мүшесі, Ұлттық Қазақ Дизайнерлер Академиясының академигі.

Қыдыров А.А. аға оқытушы, Қазақстан Дизайнерлер одағының мүшесі.

Шығармашылық емтихан бағдарламасы Кәсіби-шығармашылық факультетінің әдістемелік кеңесімен талқыланды.

Хағтама № 9 « 28 » 05 2026 жыл.

Әдістемелік кеңес төрағасы  - Аймағанбетова А.Б.

Кіріспе

Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті дизайн, өнер және ғылымның әр түрлі салаларында жұмыс атқаратын жоғары біліктілікті мамандар шығарады.

6В02102 - «Дизайн» білім беру бағдарламасы "Сәулеттік және ландшафттық дизайн", "Графикалық және медиа дизайн" және "Визуалды және сән дизайны" бағыттары бойынша дайындық жүргізіледі.

1. Шығармашылық емтихан

Шығармашылық емтихан екі қабылдау сынағынан тұрады:

- Сурет;

- Сызу.

Оқуға қабылдау шығармашылық емтихандары ҚРЗ.08.303 –2012 білім беру ережелеріне сәйкес өткізіледі.

Оқуға қабылдау шығармашылық емтихандары:

- креативтік, бейнелі және құрылымдық ойлау;

- абстрактілі ойлау;

- арнайы пәндерден талсырма орындау бастапқы кәсіптік дағдыларға ие, шығармашылық қабілеті бар талапкерлерді айқындайды.

Оқуға қабылдау сынағы таңдалған оқу бағдарламасына талапкерлердің қабілеттілігі мен кәсіптік дайындық деңгейін көрсетеді.

- Шығармашылық емтихан 2026 жылдың 07-11 шілде аралығында өтеді.

- Ақылы бөлімге түсу үшін талапкерлердің өтініштерін қабылдау 03 тамыздан 07 тамызға дейін жүргізіледі.

- Ақылы бөлімге шығармашылық емтихан 2026 жылдың 10-14 тамыз аралығында өткізіледі.

- Қол моторикасындағы кемшіліктерді, тірек - қимыл жүйесі негізінде арнайы құрылыммен жүретін талапкерлерді (қарандашты, қылқаламды, бояуларды ұстау, әр түрлі ракурста қолдарды қимылдату барысын және де бірінші қабатта емтиханды қабылдау) ескеру қажет.

1. «Сурет» пәні емтиханынан:
Сурет салу барысында суреттің құрылымын тұрғызуда жеңіл түрін қарастыру және штрихтау барысында жартылай штрихтап бітіру.

Сурет пәні бойынша бағалау критерийлері		Баллар
Талаптар		
Бейпеленетін заттарды қағаз бетіне дұрыс орналастыру		10 балл
Бейпеленетін заттардың пропорциясын дұрыс таба білуі		10 балл
Заттардың конструктивтік және перспективалық құрылымын дұрыс бере білуі.		10 балл
Бейнеің жарық-реңдік қарым-қатынасы арқылы көлемін дұрыс бере білуі		10 балл
Композицияның тұтастығын сақтай отырып, жұмысты аяқтауы.		10 балл
Барлығы		50 балл

3. «Сызу» пәні емтиханын өткізу тәртібі
Сызу емтиханының нысаны пішіні жағынан күрделі емес тетіктерден тұрады.

Қажетті материалдар - қарындаштар, А3 (297x420) форматты қағаздар, сызу құралдары.
Сынақ бір кезеңге 4 астрономиялық сағат (240 мин.) көлемінде өткізіледі:

- а) қағаз бетіне орналасуы;
 - б) берілген бөлшектің проекциялық құрылымы.
- Жұмыс барысында талапкерге аксонометриялық проекцияға негізделіп отырып, үш проекциясын тұрғызу,

Сынақ төменде көрсетілген көлемде орындалады:

- Өткізілетін уақыты:**
6B02102 – «Дизайн» білім беру бағдарламасы бойынша:
Сурет – 4 сағат
Сызу – 4 сағат

Шығармашылық емтиханның өту уақыты:
9⁰⁰ ден 13⁰⁰ ге дейін.

2. «Сурет» пәні емтиханын өткізу тәртібі

Сурет пәні бойынша оқуға қабылдау емтиханына гипстік геометриялық денелерден (геометриялық топтары) құрылған натурморгтың бейнелері кіреді.
Сынақ табиғи жарықтаңдыру арқылы бір кезеңде 4 астрономиялық сағат (240 мин.) көлемінде өткізіледі:

- а) көлемдік-кеңістіктік құрылым;
 - б) мәнерлікті тонмен анықтау, бөлшектерді нысықтау.
- Бұл кезеңде талапкер геометриялық денелердің кескіні контурлық сызықпен белгілей, оны парак бетіне бүктеу қажет. Сыртқы және ішкі формалардың тепе-тең қатынасын мұқият зергтей отырып, негізгі жазықтықтар мен оларға тән бөліктерін бейнелеу. Талапкер көлемді тоналды өңдеу және кейбір бөлшектерді мұқият салу арқылы анықтауға тиіс.

Жұмыс әр түрлі қаттылықтағы (1М, М, 2М) графит қарындашпен А2 (1/2 ватман беті) қағазда орындалады.
Сурет пәні бойынша оқуға түсу сынақтарында талапкердің көлемді-конструктивті құру дағдылары мен графикалық материалдарын меңгеру деңгейі бағаланады (А, Б қосымшаларындағы тапсырмалар үлгісі).

Инклизивті (ерекше) талапкер қалыпты талапкерлермен бірге шығармашылық емтихандарды тапсыру барысында, (есту, көру, сөйлеу мүшелерінің ақаулықтары бар талапкерлер үшін) жеңілдіктер қарастырылған:

- Оқытушының бақылауымен талапкердің еркін түрде жүріп тұруына (өз жұмысын тұрып қарауы, берілген қойылымға жақындауы, ұстауы, әжетханаға жиі баруына) мүмкіндік жасау;

проекциялы сызу негіздерін жақсы меңгеру деңгейін көрсету қажет. Проекциялық байланыстағы заттардың графикалық құрылысын білуді көрсете отырып, заттардың формасының сипатын және олардың пропорциясын анықтау. Бұл кезеңде берілген проекция бөлшектерінің басқа түрлерін құруға көмектесетін басты түрге ерекше назар аудару керек.

(В, Г қосымшаларындағы тапсырмалар мысалдары).

Инклюзивті (ерекше) талапкер қалыпты талапкерлермен бірге шығармашылық емтихандарды тапсыру барысында, (ссту, көру, сөйлеу мүшелерінің ақаулықтары бар талапкерлер үшін) жеңілдіктер қарастырылған:

оқытушының бақылауымен талапкердің еркін түрде жүріп тұруына (өз жұмысын тұрып қарауы, берілген қойылымға жақындауы, ұстауы, әжетканана жиі баруына) мүмкіндік жасау; қол моторикасындағы кемшіліктерді, тірек - қимыл жүйесі негізінде арнайы құрылғымен жүретін талапкерлерді (қарандашты, қылқаламды, бояуларды ұстау, әр түрлі ракурста қолдарды қимылдау барысын және де бірінші қабатта емтиханды қабылдау) ескеру қажет.

2. «Сызу» пәні емтиханынан:

- Сызу барысында бөлшектің 3 проекциясын және аксонометриялық проекциясын тұрғызу қажет.

Сызу пәні бойынша бағалау критерийлері

Талаптар	Баллар
Графикалық тапсырманы қағаз бетіне дұрыс орналастыру	10 балл
Тетік бөлшектің үш көрінісін тұрғызу (көрнекі кескіні бойынша)	10 балл
Сызба сызықтары талаптары бойынша тетік бөлшектің контурын таңдау	10 балл
Сызба талаптары бойынша тетік бөлшектің өлшемдерін қою	10 балл
Тетік бөлшектің аксонометриясын тұрғызу	50 балл
Барлығы	

4. Сурет және сызу пәндері бойынша шығармашылық емтихандар қорытындысы

Түсу шығармашылық емтихандарының нәтижесі қабылдау комиссиясы мүшелерінің қарауында талқыланады да, қортындысы келесі күні арнайы стендке ілінеді. Қорытынды шығармашылық конкурстың өткізілуінің барлық кезеңінде шығарылады.

«Өте жақсы» бағаны шығармашылық емтихандарының нәтижесін талапкер келесі баллдардың санын жинағанда алады:

- 1) Сурет/сызу - 45-тап 50-ге дейін
- 2) Сурет/сызу/инклюзия/ - 43-тан 50-ге дейін

«Жақсы» бағаны шығармашылық емтихандарының нәтижесін талапкер келесі баллдардың санын жинағанда алады:

- 1) Сурет/сызу - 30-дап 44-ке дейін
- 2) Сурет/сызу/инклюзия/ - 31-дан 42-ке дейін

«Қанағаттанарлық» бағаны шығармашылық емтихандарының нәтижесін талапкер келесі талапкер келесі баллдар санын жинағанда алады:

- 1) Сурет/сызу - 06-дан 29-ға дейін
- 2) Сурет/сызу/инклюзия - 06-дан 30-ға дейін

«Қанағаттанарлықсыз» бағаны шығармашылық емтихандарының нәтижесін талапкер келесі баллдар санын жинағанда алады:

- 1) Сурет/сызу - 0 - ден 05-ке дейін
- 2) Сурет/сызу/инклюзия - 0-ден 05-ке дейін

Ескерту: Сурет пәні бойынша ең жоғарғы балл – 50 балл. Екі пәп бойынша Сызу пәні бойынша ең жоғарғы балл – 50 балл. Барлық шығармашылық қорытынды балл – 100 балл. Барлық шығармашылық емтихандарға арналған емтихандық қағаздар (қабылдау комиссиясының мөрі басылған) талапкерге емтихандық бетпен бірге беріледі. Емтихандық жұмыстар қайтарылмайды.

Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде талапкерлер мынадай талаптарды сақтайды:

- 1) тыныштық сақтау және өз бетінше жұмыс істеу, емтихан алушымен және басқа талапкерлермен сөйлеспеу;

2) аудиторияда жүрмеу, орынды алмастырмау;
3) шығармашылық емтихан аяқталғанға дейін емтихан алушының рұқсатынсыз емтихан аудиториясынан шықпау.

Осы қағидаларды бұзған талапкер аудиториядан шығарылады. Бұл ретте емтихан жұмысының титулдық парағына емтихан алушының қолымен расталған шығару себебі жазылады. Талапкердің бұл жұмысы жойылады.

Шығармашылық емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептер мыналар болып табылады:

1) талапкердің ауырып қалуы (емдеу мекемесінен ауырып калғандығы туралы анықтаманы ұсынумен расталады, анықтама емдеу мекемесінің мөрімен бекітіледі);

2) төтенше жағдайлар, сондай-ақ жол-көлік оқиғасы (мемлекеттік мекемеден төтенше жағдайдың немесе жол-көлік оқиғасының болу фактісін айқастайтын анықтама ұсынумен расталады);

3) жақын туыстарының (ата-анасы, ерлі-зайып, балалары, асырап алушылар, асырап алғаны, толыққанды және толыққанды емес ағайындары мен апа-қарындастары, атасы, әжесі) қайтыс болуы (анықтамамен расталады).

Дәлелсіз себептермен шығармашылық емтиханға келмеген талапкерлер емтихан тапсыруға жіберілмейді.

Шығармашылық емтиханға қайта қатысуға және қайта тапсыруға рұқсат берілмейді.

Емтихандарды өткізу кезінде шығармашылық емтиханға қойылатын талаптарды сақтау, даулы мәселелерді шешу, тиісті емтихандарды тапсыратын адамдардың құқықтарын қорғау мақсатында әрбір ЖЖОКБҰ-ның басшысының немесе оның міндетін атқарушы тұлғаның бұйрығымен торағасын қосқанда, тақ саннан тұратын апелляциялық комиссия құрылады.

Апелляцияға отіншіті апелляциялық комиссия төрағасының атына шығармашылық емтихан тапсырған талапкер озі тапсырады, өтініш шығармашылық емтихан пәтижесі жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін

қабылданады, апелляциялық комиссия оны бір күн ішінде қарайды.

Апелляциялық комиссия әрбір тұлғамен жеке тәртіпте жұмыс істейді. Талапкер апелляциялық комиссияның отырысына келмеген жағдайда оның өтініші апелляцияға қарастырылмайды.

Қорытынды

Заманауи білім беруде сурет пен сызу кәсіпкер дизайнер дайындау үрдісінде маңызды құрамдас бөлік болып табылады. Дизайн-жобалау, оның техникалық мүмкіндіктері, жаңа мәнерлік амалдары мен дәстүрлі станковизмнің арасын бөліп тұратын ара қашықтықты іс-тәжірибеде басып өту қиын екені мәлім.

Сондықтан, жобалық мәдениетте дизайн мен бейнелеу өнерінің байланысын талдау ерекше кокейкесті мәселе. Бұл байланыстарға көркемдік кеңістік түсінігі арқылы мағына берілуі мүмкін.

Өнертану теориясы ксіптік ұғымын барлық өнерге тәп маңызды және жалпы форма құрылым категориясы ретінде түсіндіреді. Ол уақыт категориясымен үздіксіз байланыста және мәдениетте бүтіндей әмбеп болып табылады.

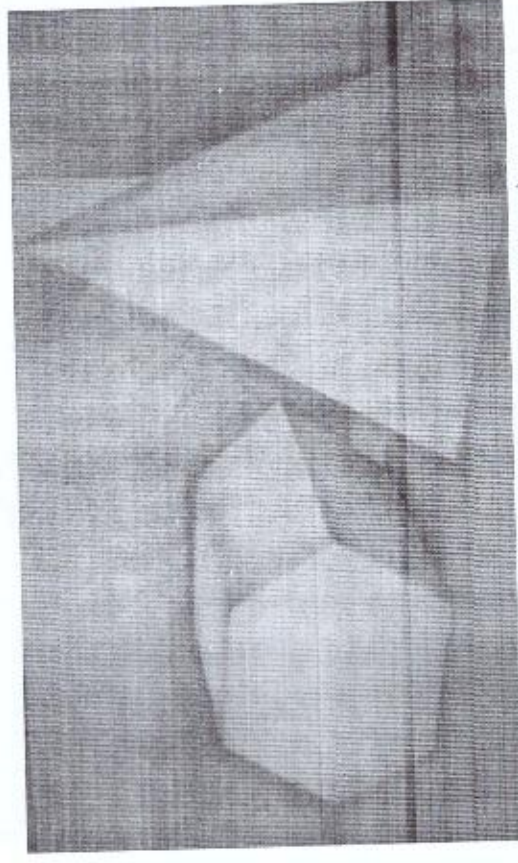
Болашақ дизайнердің дүние танылымында шығарманың сызу және графикалық ұйымдастыруының түпкі бастамасының айырмашылығын сипаттайтын, осы әр түрлі модельдік ерекшелікке мағына беретін айқын тақырыптар аса маңызды. Оларды өзара салыстыру-шығармашылық мақсатты сенімді тұжырымдап, сызу мен суреттегі тәрізді дизайн - жобалауда шешімділікке мүмкіндік туғызатын мәнерлік амалдарын табуға жағдай жасайды.Болашақ әмбебап жобалаушы ретінде дизайнердің қабылдауға, бағалау мен түсінуге әдетгілік пен эстетикалықтың бейнелеу өнеріне тән әдістермен дизайн тілін байғта, адамның барлық көркемдік тәжірибесін түсіндіріп беруге қабілетгі болғаны абзал.

Әдебиеттер тізімі

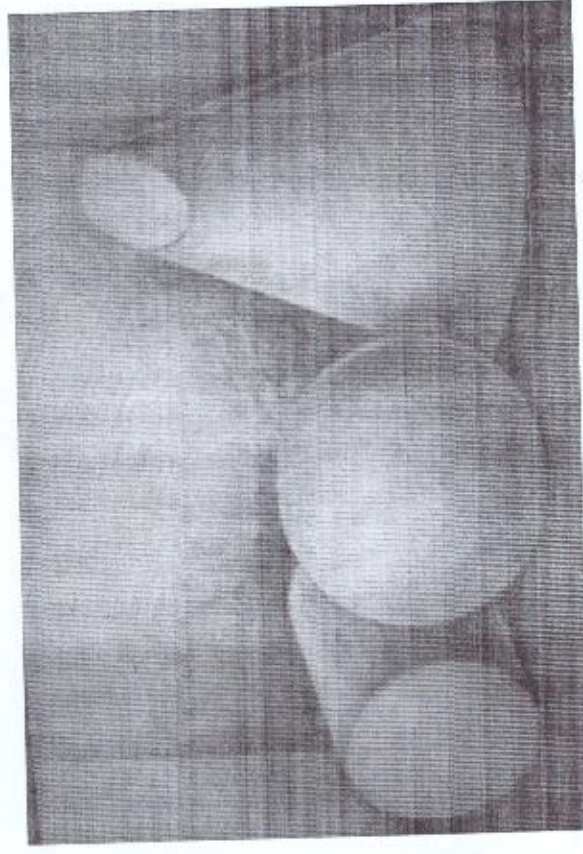
1. Жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары. - Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрінің 2018 жылғы «31» қазандағы № 600 бұйрығымен бекітілген.
2. Никитенко Б.Б., Кульбаева Р.М. Сызу. 9-сынып, 2-бөлім. -Keleshek-2030.kz., 2013.- 160 б.
3. Чукалин В.Г., Ахметжанов М.М. Сызу. 9 сынып. Оқулық. - Atamira.kz, 2013.
4. Хорошаев А.В. Рисунок: методические указания. - Бийск, 2016. - 24 с.
5. Сағимбаев А.А., Моменов Б.М. Рисунок. - Ақтобе, 2018.
6. Сызу. 8 сыныб, Рахманов И., 2019
7. Сызу, 9 сыныб, Рахманов И., 2019.
8. Черчение, 9 класс, Методическое пособие, Преображенская Н.Г., Кодукова И.В., 2019
9. Черчение, 9 класс, Учебник, Ботвинников А.Д., Виноградов В.И., Выпелопольский И.С., 2019
10. Черчение, учебник для 8 классов средних общеобразовательных школ, Рахманов И., 2019
11. Черчение, учебник для учащихся 9 класса школ общего среднего образования с русским языком обучения, Рахманов И., 2019
12. Şekillendiriş sanatı, 5 sınıf, Kuziyev T., Abdirasilow S., Nurtayev Ö., Suleymanov A., 2020
13. Tasviriy san'at, 4 sinif, Sulaymonov A., Rahmonov I., Sulaymonova Z., 2020
14. Бейнелеу өнері, 5 класс, Кузиев Т., Абдирасилов С., Нуртаев О., Сулайманов А., 2020
15. Детский рисунок, Почему, когда и как дети занимаются творчеством, Гудмен М.Дж.С., 2020
16. Дизайн, Наглядное пособие для учителей, Колесова М.Н., 2020

ҚОСЫМШАЛАР

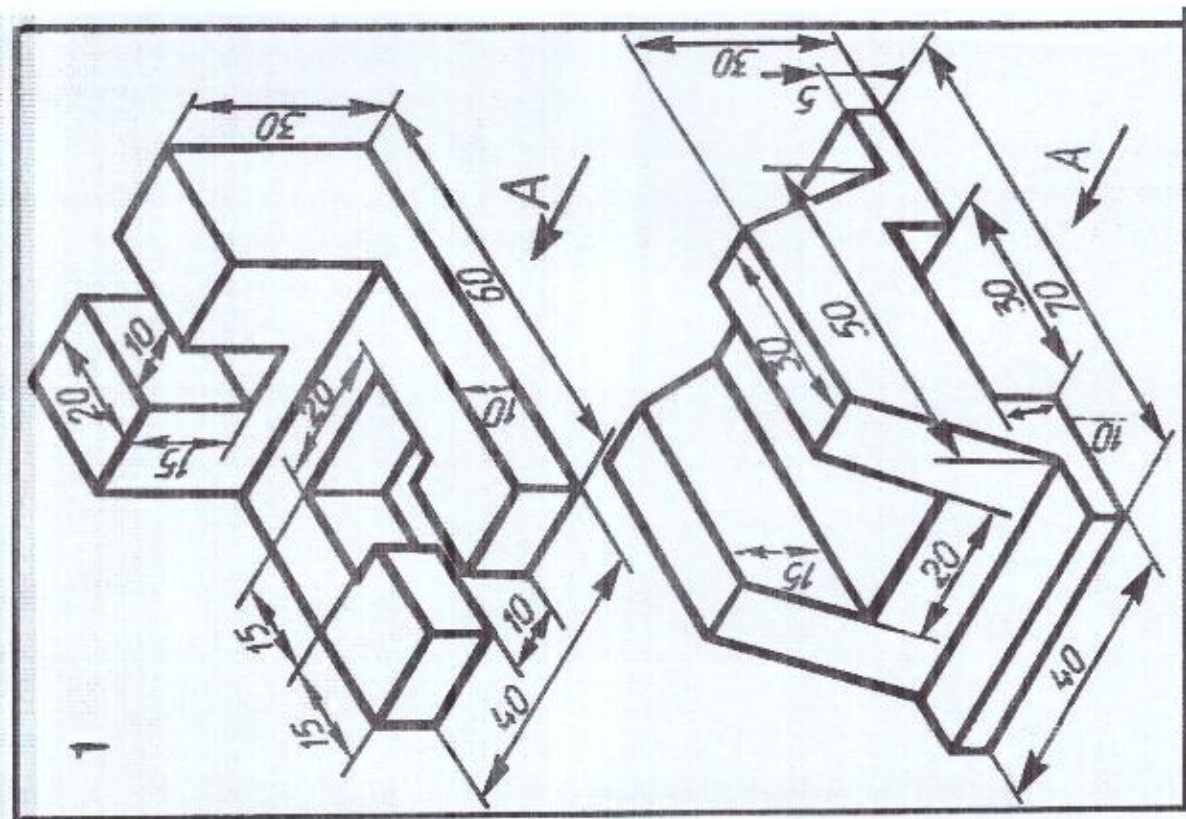
17. Изобразительное искусство, 1 класс, учебник, Савенкова Л.Г., Ермолинская Е.А., 2020
18. Изобразительное искусство, 7 класс, Рабочая программа, На 2020-2021 учебный год, Ермеева И.Е., 2020
19. Изобразительное искусство, учебник для 4 класса школ общего среднего образования, Сулейманов А., Рахманов И., Сулейманова З., 2020
20. Инженерная графика, Методические указания, Петренко М.А., 2020
21. История искусств, Павлов А.Ю., 2020
22. Методика преподавания изобразительного искусства в начальной школе, учебно-методическое пособие для студентов направления подготовки «Педагогическое образование», Дамба И.Н., Куулар Р.А., 2020
23. Основы композиции, Бадяп В.Е., Денисенко В.И., 2020
24. Основы методологии дизайн-проектирования, Шапкина М.В., 2020
25. От Гвин Пикс до Чернобыля, Главные сериалы 1990-2020, Росовецкий А., 2020
26. Практические и семинарские занятия по курсу «Методика преподавания изобразительного искусства в начальной школе», учебно-методическое пособие для студентов направления подготовки «Педагогическое образование», Дамба И.Н., 2020
27. Санъати тасвири, 5 сифф, Кузиев Т., Абдирасилов С., Нуртоев У., Сулаймонов А., 2020
28. Сурет өнөрү, 5 класс, Кузиев Т., Абдирасилов С., Нуртаев У., Сулайманов А., 2020
29. Теория и методика рисования в дошкольном возрасте, Бутенко Н.В., 2020



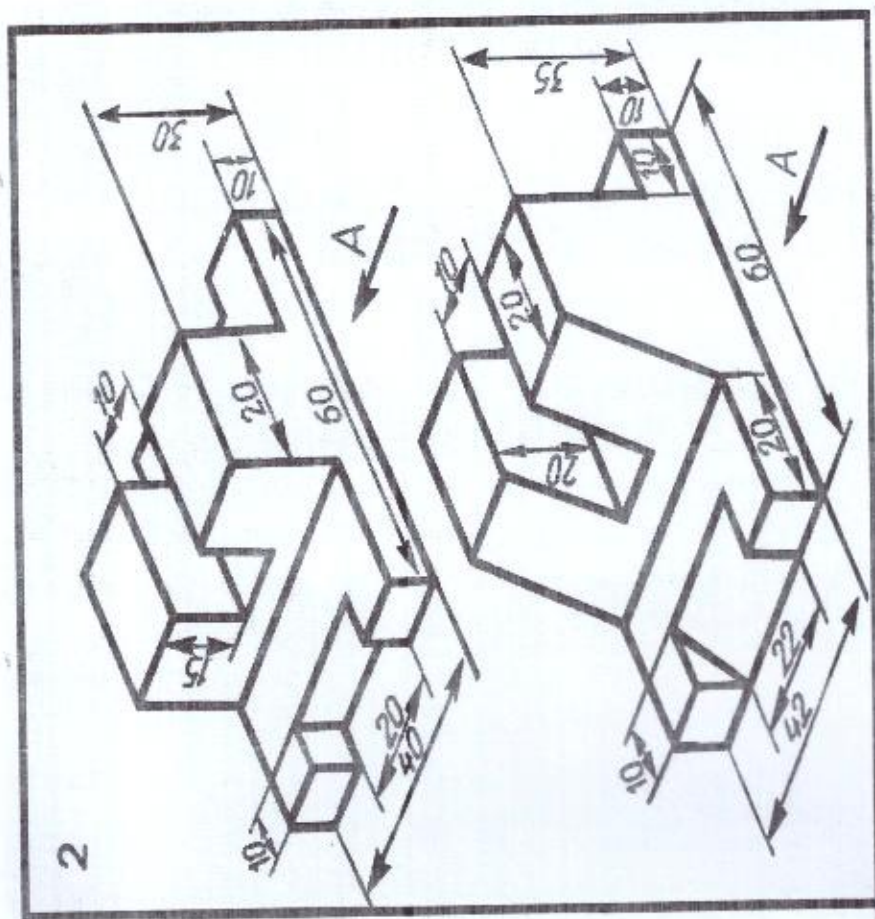
Сурет 1. Қосымша А (ұсынылған)



Сурет 2. Қосымша Б (ұсынылған)



Сурет 3. Қосымша А (ұсынылған)



Сурет 4. Қосымша В (ұсынылған)